

NASLOV—ADDRESS:
Glasilo K. S. K. Jednote
6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO
Telephone: Hinderer 2812

VSAK KATOLIŠKI
SLOVENEC IN SLO-
VENKA
bi moral(a) spadati h
K. S. K. Jednote

Entered as Second Class Matter December 12th, 1923 at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24th, 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1106, Act of October 3rd, 1917. Authorized on May 22d, 1912.

NO. 45 — ŠTEV. 45

CLEVELAND, O., 9. NOVEMBRA (NOVEMBER), 1938

LETO (VOLUME) XXIV.

Predsednik Roosevelt naročil sprejem za kardinala Mundeleina v Italiji

Vatikansko mesto, 6. nov. — Čikaški kardinal Mundelein se je mudil danes pri sv. očetu v avdijenci, da je poročal o minulem narodnem evarističnem kongresu v New Orleans, La.

Skoro gotovo bo v kratkem sklican konsistorij v svrhu imenovanja petih novih kardinalov na izpraznjena mesta; isti se bo pričel menda 9. nov. in bo navzoč tudi kardinal Mundelein.

Ker bo treba določiti naslednika na mesto nedavno umrlega newyorškega kardinala Patrick Hayesa, so v ta namen že izbrani trije kandidatje in sicer: Msgr. Francis Spellman, pomožni škof v Bostonu, Stephen Donahue, pomožni škof v New Yorku, in Edward Mooney, nadškof v Detroitu.

Kardinal Mundelein se bo prihodnjo nedeljo tudi udeležil slovesne kanonizacije redovnice Cambrini, ki je živila in umrla v Chicagu, Ill.

ZMAGA REPUBLIKANCEV PRI TORKOVIH VOLITVAH

Pri včerajnjih volitvah v kongres Združenih držav in zakonodaje posameznih držav so v mnogih državah zoper vse pričakovanje zmagali republikanci. Ker pred izdajo lista v sredo zjutraj še ni bilo mogoče priobčiti celotnega uradnega rezultata o glasovanju naroda v obče, naj služi za enkrat nastopno poročilo o teh volitvah:

Republikanci so dosedaj pridobili štiri senatorje za zbornico v Washingtonu, štiri se pa še pričakuje; poleg teh je okrog 40 demokratskih kongresnikov prestopilo v republikansko vrsto; vendar bodo še imeli demokratije večino v senatu in kongresu.

Naša država Ohio postal republikanska

Precej huda je bila borba med demokratskim kandidatom za governerja Charles Sawyerja in med republikancem John W. Brickerjem. Slednji je dobil v 5206 izmed 8599 precinkov 710,963 glasov, Sawyer pa 678,078; torej je v ospredju republikanci; za zveznega senatorja je dobil v 5060 precinkih republikanc Robert A. Taft iz Cincinnatija, sin pok. predsednika in najvišjega sodnika Howarda A. Tafta 673,604 glasov, demokratski kandidat Bulkley pa 606,585 glasov. Naš Cuyahoga okraj je volil v obče za demokrate.

Boyd in Ogrin izvoljena
Keglijski krožek društva sv. Marije Magdalene št. 162 v Clevelandu bi rad dobil še 4 članice-kegličice, da bo mogoče v letošnji sezoni kegljati v treh skupinah. Katero veseli kegljanje, naj pride v pondeljek ob 7:30 zvečer na Norwood keglišče, kjer se redno vsak teden keglja. Tudi novinke so dobrodoše!

POZOR KEGLJAČICE!
Wm. Boyd (Boič) rodom Hrvat, podpredsednik HBZ., ki je kandidiral za senatorja v ohijski zakonodaji je dobil drugo največje število glasov, 39,514, kar mu jamči zmago; naš rojak Joseph Ogrin tudi iz Clevelandja je pri zopetni kandidaturi za državnega poslance prejel 33,894 glasov, kar znači, da je izvoljen. Zakonodajna zbornica države Ohio ostane še vseeno demokratska.

Pošljite vse važne novice in vesti iz vaše naselbine Jednotnemu Glasilu.

CLEVELANDSKIE NOVICE

Dodatno odlikovanje

HITLER O DEMOKRACIJI

DRUŠVENA NAZNANILA

Cerkvena bazarja

Pri fari sv. Lovrenca v Newburgu se prične 18. novembra tridevneti bazar, prvi dan bo za mladino ali otroke, 19. in 20. pa za odrasle. Namen tega bazarja je narediti vsaj še en tisočak za novo cerkev. — Pri fari Matere Božje v Collinwoodu se pa vrši cerkveni bazar naslednji teden od 20. do 26. novembra.

Sobrat Lekšan ponesrečen

V bližnjem naselbini Barber-ton, O. se je zadnje dni med delom v tovarni močno poškodoval III. podpredsednik naše Jednote, sobrat Jos. Lekšan; padla so mu namreč na ramo težka železna vrata. Želimo mu, da bi kmalu okrevl.

Smrtna kosa

Dne 4. novembra je preminil na svojem domu splošno poznani Joseph Lozar, stanjujoč na 1058 Addison Rd., star 62 let. Tukaj zapušča žaluočo soprogo Johano, rojeno Javor-nik, sina Josepha in več so-rodnikov. Zadnjih 33 let je bil zaposlen pri Madison fondri, kjer je bil poznan kot veste inženir in tako skrben de-lavec. Pokojni je bil tudi aktivno na društvenem polju ter je bil več let predsednik samostojnega društva Doslužencev in član društva sv. Vi-deti št. 25 KSKJ. V Clevelandu je prebival več kot 36 let. Do-ma je bil iz Šutne, fara sv. Kriz pri Kostanjevici, kjer za-pušča dva brata, eno sestro ter več sorodnikov. — Dne 3. novembra je umrl v bolnišnici v Painesville za pljučnico ob-čeznani in priljubljeni rojak Josip Mlakar, ki je bil doma v St. Rupertu na Dolenjskem, star 45 let. V Cleveland je prišel l. 1913 in je delal pri White Motor Co. do leta 1921. Potem je začel trgovino z grocerijo na 14516 Sylvia Ave., ki mu je jako dobro uspeloval. Philip F. La Follette ker ga je premagal republikanec Julius P. Heil, tovarnar iz Milwaukee; slednji je dobil okrog 75,000 glasov večine; tudi zvezni se-nator Heil je dobil največ glasov, 147,088.

V državi Illinois so v večini zmagali pristaši New Deal stranke. V Minnesoti, tako tudi v Michigangu so tudi zmagali republikanci. Jako čudno je dejstvo, da ni bil v Michiganu ponovno izvoljen sedanji governer Murphy, ker je bil zelo priljubljen med ljudstvom, osobito izza časa lanske stavke avtomobilskih delavcev.

KATOLIŠKA RADIJA URA
Prihodnjo nedeljo, 13. nov. bo Katoliška univerza v Washingtonu, D. C. trikrat nastopila s svojim radio programom in sicer od 1. ure popoldne do 1:30 (iztočni čas) na Colum-bia postaji, potem od 6. do 6:30 na National postaji, in končno od 8. do 8:30 na NBC in WJZ postaji. Govorili bodo trije profesorji navedene uni-versi in zvezni sodnik Stephens distrikta Columbia.

stro Mario. Tukaj zapušča sina Emerya, ki je gostilničar na 961 Addison Rd. in Josepha, ki je odvetnik; dalje zapušča brata Matijo in veliko drugih sorodnikov. Ranji je bil po-znan kot navdušen pevec in je pel več let kot drugi basist pri cerkvenem pevskem zboru "Li-ra." — R. I. P.

Dobre delo boste storili ako pridobite kakega novega člana (co) za našo Jednote.

Ali imate že kakega novega člana (co) za prihodnjo sejo?

Weimar, Nemčija, 6. nov.

V tem mestu se je vršil danes ljudski shod nazijske stranke, na katerem je bil glavni go-vornik kancler Adolf Hitler; Hitler je tisočglavi množici ognevito govoril celih 35 minut in pri tem obsojal demokracijo v praksi.

"Poglejte kaj se je zgodilo po svetovni vojni. Ali so se zmagovalci držali znanih Woodrow Wilsonovih 14 točk? To je bilo največje izdajstvo v svetovni zgodovini. Če se naglaša o demokraciji in če se za-govarja pravice manjših narodov, se pri tem ne sme braniti pravice tudi večjim narodom. Zgodovina nam je že večkrat pokazala, da je demokracija v praksi (izvrševanju) vse kaj drugača kakor pa demokracija v teoriji. Gotove vrste demokracija sloni samo na tem principu, da se daje vsakemu pravico ali svobodo neti vojno, ali zagrabiti za orožje. Kdor misli, da bo nazarem ali fašizem uničen in da bo na-stopila kaka druga stranka kot voditeljica naše dežele, ta se moti; nemški rajh ne bo nikdar več premagan. Mi moramo zaupati višji pravici, saj vidimo, kaj vse smo z našimi naporji že dosegli. Naj nas ves-veni pusti pri miru in same; mi ne zahtevamo nič drugega kakor to, da gremo z našim delom mirno naprej. Če bi ne bili pripravljeni (oboroženi), bi se nam ona pogajanja za vedno izjavljala. Vodstvo Nemčije je dandasne vse kaj drugača kakor je bilo isto pred petimi leti; mi smo postali velika oborožena sila, ki hoče mogoče zadovoljen. Več o tej proslavi bo še poročano."

Naj veljajo vsem odlikovan-cem naše iskrene čestitke!

USTANOVNA KONVENCIJA C. I. O.

Pittsburgh, Pa. — Industri-alno delavstvo v Združenih državah bo imelo svojo ustanovno konvencijo, ki se bo vršila v Pittsburghu 14. novembra. Konvencijo bo tvorilo okrog 500 članov CIO v lokalih izvoljenih delegatov, ki bodo skupno začrtali bodoče cilje te delavske organizacije.

Na konvenciji se bo formalno odobrilo temeljna načela, na katerih bo CIO delovala kot stalna strokovna organizacija. Do sedaj je bila CIO le organizatoričen odbor, ki je tekoma svoje kratke kampanje organi-zirala okrog 4 milijone delav-cov v raznih masnih industri-jah, ki niso poprej imeli unij-ske zaščite. Možnost je tudi, da bo sprefejato novo ime orga-nizacije z istimi začetnimi čr-kami.

Ta distrikt ali okrožje ob-sega ozemlje in hiše ob Plain-field Rd., včetve tudi sirotišnico Angelja Varuha. V pon-deljek bo pa še mestna zbor-nica na svoji seji priklopitev potrdila.

Distrizt št. 1 je drugi izmed

šestih, ki se nameravajo pri-družiti našemu mestu. Distrizt št. 5, ki se nahaja na južni strani mesta med So. Chi-cago in Gardner cesto včetve razna industrijska podjetja je bilo uradno priklopljen že zadnji mesec; distrikt št. 6 pride v kratkem prvi na vrsto, zatem pa sledijo še drugi, saj se za priklopitev vse mesto z okoli-ko vred zanimala. Na ta način bo naše mesto v kratkem ča-štuje okrog 70,000 prebival-cov.

Dobre delo boste storili ako pridobite kakega novega člana (co) za našo Jednote.

Ali imate že kakega novega člana (co) za prihodnjo sejo?

Društvo Marije Device, št. 50, Pittsburgh, Pa.

Članstvo našega društva se tem potom uljudno pozivlja, da se vsi, kateremu le mogoče udeležite redne mesečne seje prihodnjo nedeljo, 13. nov. ob navadnem času. Na tej seji bomo izvršili vse zaključke glede proslave 45 letnice tega društva, ki se vrši dne 23. novembra t. l.

Kakor je bilo že zadnji mesec poročano, imamo razpisani posebni asesment 25c na vsakega člena in članico; večina jih je istega že plačala, ostali ste pa prošeni, da plačate na prihodnji seji. S tem boste upravi-ceni do ene vstopnice na naš slavnostni dan. Omenjeni večer bo tudi banket z bolj krac-kim, toda zanimivim progra-mom; serviralo se bo kokošje večerje. Kdor se hoče udeležiti te večerje, naj si vsak pre-skri bi posebno vstopnico, ki stane 50c in to naj storí pred 20. novembrom, da se bo znalo za koliko oseb večerje pripraviti. To se članstvu že danes nazna-čina, da ne bo potem kake morebitne zamere. Drugih pri-grizkov bo tudi na razpolago za one, ki ne bodo imeli večerje naročene, okusno pičajo se bo po dobilo v klubovih pro-storij Slovenia doma, kjer se vrši naša slavnost, saj čla-ni društva smo tudi člani tega klubu; mi tudi lahko kupimo pičajo za naše prijatelje v naši družbi če jih dobro pozna-mo, seveda, za denar se je treba domeniti. Pripravljali odbor je že zdaj na delu, da bo vsak posetnik kar najbolj mogoče zadovoljen. Več o tej proslavi bo še poročano.

Dragi moji! Kaj pa z našo agilnostjo? So li naši ases-menti plačani?

Od minule seje sta umrli dva naša člana; eden izmed njih je bil tedaj še navzoč, toda za drugoga pa še nismo znali da je tako resno bolan. V dobi dveh tednov sta bila oba pokopana. Torej ali ni zelo važno, da pazimo, da so naši asesmenti v redu plačani in da nismo suspendani? Na drugi strani pa tudi lahko opa-zujemo, da se število našega članstva ni spremenilo. Torej ali ni zelo važno, da pazimo, da so naši asesmenti v redu plačani in da nismo suspendani? Na drugi strani pa tudi lahko opa-zujemo, da se število našega članstva krči, zato moramo gledati, da nadomestimo praz-ne vzreli in to v vrsti našega mladinskega oddelka, iz katerega dobivamo nove moći za odrasli oddelek. Zatorej pridno agitirajmo za mladinski od-delek!

S sobratskim pozdravom,
Math Pavlakovich, tajnik.

Društvo sv. Jožeta, št. 53, Waukegan, Ill.

Dne 28. oktobra t. l. je naše društvo praznovalo 38 letnico svojega obstanka; to naj bo v blagohotno opombo našim čla-nom, da do 40 letnica našega društva ni več tako daleč. Umestno in dobro bi bilo vzetih v misel kak program ali kampa-nijo pri društву, da bomo imeli za 40 letnico kaj izvanrednega za pokazati.

Na naši zadnji mesečni seji je bil izvoljen novi predsednik za urad do konca tekočega leta in sicer je to sobrat An-donjevje na 3. strani)

S sobratskim pozdravom,
Joseph J. Klun, tajnik.

Društvo sv. Lovrenca, št. 63, Cleveland (Newburg), O.

Poletna sezona je zdaj za-nam, zato se bodo naše bodo-ce seje vršile zopet vsako dru-go nedeljo v mesecu; prihod-

Obdobjevanje z 1. miznem

nja seja bo torej dne 18. novembra ob eni uri popoldne v navadnih prostorih.

Kakor razvidno posluje naše društvo popolnoma v bratski slogi in v lepem finančnem napredku; baš zato apeliram na vse naše članstvo, da se redno in marljivo udeležujete naših mesečnih sej. Večkrat se na kaki seji poroča ali poda kako zanimivo pojasnilo tudi o poslovanju Jednote, zato je navzočnost na seji za vsakega Jednotarja važna. Hodi na seje osobito zdaj v jesenskem in kasnejšem v zimskem času! Tekom poletja se vas ni tako sililo; čast pa onim našim vrlim članom, ki so hodi tudi v poletju na seje! Pri meni je vejljal (osebno) izgovor neudeležbe: izlet na farme, žogometne igre itd. Zdaj pa za to leto vse to pri krajcu, zato pa prihajajte zdaj številno in redno na seje!

Rad bi vam pa, dragi mi sobratje in sestre našega društva tukaj raztolčil ukrep nedavno minule konvencije v zadeti premembe cert. A in B. Sklenjeno je bilo, kdo hoče premeniti take certifikate v Experience tabeli certifikate do 30. junij 1939, bo Jednota poskrbela, da se dotični posmrт. assessment računa in obrestuje po 4% obresti, kar pomeni nekaj nižji asesment zavarovalnine. Toda po onem dnevu (30. juniju 1939) bo pa moral vsak od 6c do 10c na mesec plačevati ker se bo njegovo obrestovalno mero računalo po 3½%. Ako bi se članstvo zavedalo kakve važnosti je to, upam, da bi vsi takoj premenili svoje stare certifikate. Pri tem je treba uvaževati važno dejstvo, da se člana z Experience rate certifikatom ne more toliko časa suspendirati, dokler ni vsa njegova rezerva izčrpana. Novo pristopli imajo pa že po treh letih rezervo na takih certifikatih.

Družba važna zadeva pride v veljavo s 1. januarjem 1939, namreč, da bo vsaka članicamati dobila od Jednote porodno nagrado v znesku \$5.00, da vpiše novorojenca v mladinski oddelk Jednote.

Tukaj, navedene točke in še več drugih se vam bo tudi na seji pojasnilo, da vam ne bo treba drugih članov glede tega povpraševati.

Omeniti moram tudi mladinski oddelk KSKJ. Prepričan sem, da je še veliko število otrok, katerih starši še nimajo vpisani v ta oddelk. Smelo vprašam vse take starše: Kje v Ameriki najdete kako zavarovalniško kompanijo, ki bi plačala v slučaju smrti otroka do \$450.00 za borih 15c na mesec, ali \$1000.00 za 30c, kakov to plačuje naša Jednota? Gotovo mi ne morete dati na to ugodnega odgovora. Poleg tega vam Jednota jamči izplačilo z dvakratno solventnostjo tega oddelka. Pomislite vse to in dajte takoj vpisati svoje otroke v mladinski oddelk K. S. Jednote!

Končno pa še par besed glede zaostalih assessmentov, kar se tiče nekaterih. Leto se naloži blizu v koncu, zato bo treba sestaviti celoletni račun za društvo; zato bi rad imel, da so vse vplacilne knjige našega članstva čiste in v redu. Torej požurite se, da boste imeli vse plačano, da ne bom imel težave pri sestavi celoletnega računa. Če boste pa morda v decembri suspendirani, potem pa posledice sami sebi pripisite!

Naj te vrstice zadostujejo za danes. Ponavno vas prosim, da prihajate od sedaj na prej redno na mesečne seje. S sobratskim pozdravom,

Anton Kordan, tajnik.

Društvo sv. Janeza Evang., št. 65, Milwaukee, Wis.

Člani in članice našega društva sta prijazno vabljeni, da se udeležite prihodnje seje v nedeljo, 18. novembra v navadnem prostoru. Zdaj, v jesenskem času imate dovolj prilike, da si vzmete vsak mesec samo eno uro za društvo, saj naš predsednik je v tem delu nagel, da drži navadno jekrat seje, po eno uro trajajoče če ni kaj izrednega na isti.

Dne 12. avgusta sem tudi jaz z zanimanjem čital v Glasu uredniški članek "Vedno ista stara pesem"; za ta članek zaslubi naš urednik res vse priznanje, samo da bi se članstvo tudi po njem ravnalo, da bi hidlo redno na seje in da bi točno plačevalo svoje assessmente!

Na naši zadnji seji je bilo sklenjeno, da se naše društvo udeleži veselice sobratskega našega društva sv. Jožefa št. 103 v West Allis, v Labor dvoranah in sicer dne 13. novembra, to bo ravno isti dan, ko imamo mi sejo. Seja bo zopet kratka, potem pa se podamo v West Allis k našemu sobratu Janezom. Pričakujem velike udeležbe.

Nadalje prosim vse naše zaostankarje z asesmentom, da bi bili bolj točni, zadnji dan plačila je 25. v mesecu, kajti Jednota ne čaka niti en dan, kaj pa šele en ali dva meseca?! Jaz moram določeno vstopno redno vsak mesec odpeljati na glavni urad.

S sobratskim pozdravom,
Louis Velkovrh, tajnik.

Dr. Marije Čistega Spocjetja, št. 85, Lorain, O.

Drage moje sestre:

Kakor ste že gotovo slišale in tudi čitale poročilo naše tajnice, priedi naše društvo "Slovensko večerje" v nedeljo 20. novembra ob 5:30 uri zvezčer v malih dvoranah Narodnega Doma.

Ne prieja se ta večerja samo zato, da bi se naša društvena blagajna malo opomogla, ampak bolj zato, da bi se članice našega društva vsaj enkrat na leto vse skupaj zbrali v veseli družbi in malo med seboj kaj pogovorile in zavale. Saj veste, kako hitro že bo naprej, enkrat po klici božji glas eno, drugič drugo in enkrat bo tudi za nas odbila zadnja ura! Takrat bo prepozno lepa beseda, nasmevh, veselje; zatorej pridite članice, da se bomo v družbi ene druge malo razveselite in bolj spoznate. Po večerji sledi ples in igranje kart. Glede vstopnic vse bodo društvene uradnice same osebno obiskale.

Da bo ta prireditve popolna, vas vlijudno vabim, da se udeležite društvene seje dne 13. novembra ob 2. popoldne, ker imamo še par stvari za skleniti. Na dnevnem redu bodo tudi priše 3 zelo važne nove točke, o katerih ne bom tukaj razmotrivala, le pridite na sejo! Matere, tudi svoje hčere pripeljite seboj, ker jih bo gotovo naša pridelite tudi zanima.

Na veselo svidenje! Pozdrav!

Mary E. Polutnik, predst.

Društvo Friderik Baraga, št. 93, Chisholm, Minn.

Vabilo na sejo

Cenjeni mi sobratje! Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se potom Glasila povabi članstvo našega društva na prihodnjo sejo vršečo se dne 13. novembra ob pol enajsti dopoldne v Mahnetovi dvorani. Na dnevnem redu bo za rešiti več važnih stvari v konstituacijskem društvu.

Dalje naznanjam, da priredešte naše društvo svojo jesensko plesno zabavo v četrtek dne 24. novembra, na Zahvalni dan in sicer v konstituacijski blagajni.

Jennie Tonich, tajnica.

Društvo Kraljice Majnika, št. 157, Sheboygan, Wis.

Naša zadnja društvena pridelitev (Card party) je še povoljno uspeha. Vash dohodkov skupaj je bilo \$70.65 in stroški so pa značili \$21.85, torej je čistega prebitka \$48.80. Ostalo pa nam je še 8 parov blazin (pillow cases), zato bi še rade nekaj priredile da spravimo še ostalo v denar. Vse potrebno, kaj bi bilo bolje bomo ukrenile na prihodnji seji. V imenu društva se želim zahvaliti vsem dobrim članicam, ki so sodelovale že na en ali drug način, da je ta pridelitev povoljno uspeha. Bog plačaj vsem!

V veselje mi je tudi sporočati, da imamo pri društvi eno žensko kegljaško skupino in kegljiamo na ime KSKJ. Vsele kegljačice, ki se zanimajo za sport so sledete: M. Cerlich, Josipina Kovacic, Johanna Mohar, J. Ribich, M. Ribich in Antonija Zore.

Petindvajsetletnico zakonskega življenja sta te dni obhajala Mr. in Mrs. Frank Ribich. Sorodniki in prijatelji so jima prideli prijetno presečenje na njih domu. Mrs. Ribich je že več let blagajnčarka pri našem društvu in je bila delegatinja na predzadnji konvenciji v Indianapolis, Ind. Srebrnopočetcem iskreno čestitamo v imenu društva ter jima vse želimo, da dočakata v zdravju tudi zlati jubilej.

Vile rojenice so se oglastile pri dveh naših članicah ter jima pustile fantke in sicer: Marie Casel in Josephine Meinard. Mrs. Meinard je že obljubila, da ga bo vpisala v mladinski oddelk KSKJ. pri našem društву in upam, da tudi Mrs. Casel. Naše iskrene čestitke obema materama.

Bolne članice so sledete: Rose Weiss, Antonija Rajk, Mary Novshek Sr. in Mary (Valte) Rakun. Želim vsem skorajšno okrevanje.

Ker se bliža glavna letna seja, bi že sedaj rada opozorila nekatere naše članice, ki so zaostale pri plačevanju assessmenta, da bi istega poravnale kolikor mogoče še v tem letu.

Sobratski pozdrav,
Johanna Mohar, tajnica.

Iz urada dr. sv. Mihalja, broj 163, Pittsburgh, Pa.

Prihodnja naša seja se vrši v nedeljo, 13. novembra ob 3. popoldne, na katero ste vse prijazno vabljene. Kakor se čuje, nas bo na tej seji obiskala delegatinja minule konvencije sestra Helena Corel iz Brooklyna, da nam bo podala nekaj podrobnosti o konvenciji, zato pridite!

Kakor iz društvenih knjig razvidno, ste nekatere tako zastale z mesečnimi doneski, zato vas prosim, da bi poravnale, ker društvo vas ne bo moglo še nadalje zlagati.

Zdaj, ko so minule počitnice in smo vse zopet doma, bi bilo lepo in umestno, da bi poskušale vsaka saj eno novo članico pridobiti za naše društvo, pa bodisi za odrasli, ali za mladinski oddelk.

Na bolniški listi so sledete: Mary Pavlič, Theresa Zucconi, Gértrude Vesel in Mary Maček; vsem želimo, da bi kmalu okrevale.

Poročati moram tudi žalostno vest, da je 25. oktobra v neki bolnišnici v New Jersey umrla naša dobra članica sestra Antonia Bachio. Društvo ji je izkazalo svojo čast, ko smo se zadnji večer poslovile od nje z molitvijo in jo nasejali dan počitnice in spremljali do groba. Pokojnica je bila doma iz Prezida, rojena Žagar, kjer zapušča tri brate in tri sestre. —

Vsem preostalim naše sožalje, pokojnica pa naj počiva v božjem miru!

S pozdravom,

Jennie Tonich, tajnica.

Društvo sv. Martina, št. 178, Chicago, Ill.

Naša zadnja društvena pridelitev (Card party) je še povoljno uspeha. Vash dohodkov skupaj je bilo \$70.65 in stroški so pa značili \$21.85, torej je čistega prebitka \$48.80. Ostalo pa nam je še 8 parov blazin (pillow cases), zato bi še rade nekaj priredile da spravimo še ostalo v denar. Vse potrebno, kaj bi bilo bolje bomo ukrenile na prihodnji seji. V imenu društva se želim zahvaliti vsem dobrim članicam, ki so sodelovale že na en ali drug način, da je ta pridelitev povoljno uspeha. Bog plačaj vsem!

Sada u ime društva izrečem: Našo pokojno sestri bila lahka ova američka gruda i neka počiva v miru božem, a nežini milim i dragim naše iskreno sožaljenje.

Matt Broženč, tajnik.

Društvo Marije Pomagaj, št. 164, Eveleth, Minn.

Tem potom želim prositi nekatere naše članice, da malo bolj pomislijo na društvo, da more tajnica vsak mesec poslati vse assessment na glavni urad. Kako pa naj to storiti, če vse ne plačate??

Leto gre tudi v koncu, zato bo treba različne račune društva plačati; saj vem, da vam je to dobro znano. Sicer jaz nerada tirjam in pišem o dejanju, pa si ne morem drugače, kajti skoro ves naš društveni denar imamo pri članicah založen. To mi je zelo hudo, če bi morala kako članico suspendirati nakar nastanejo lahko velike posledice za eno ali drugo; žal, da nekatere nič na to mislimo.

Petindvajsetletnico zakonskega življenja sta te dni obhajala Mr. in Mrs. Frank Ribich. Sorodniki in prijatelji so jima prideli prijetno presečenje na njih domu. Mrs. Ribich je že več let blagajnčarka pri našem društvu in je bila delegatinja na predzadnji konvenciji v Indianapolis, Ind. Srebrnopočetcem iskreno čestitamo v imenu društva ter jima vse želimo, da dočakata v zdravju tudi zlati jubilej.

Leto se nagiba v koncu, zato bo bomo v tekomem mesecu novembra ob vsakega člena v mladinski oddelku. Zato pridite za gotovo, ker je vseč let blagajnčarka pri našem društvu in je bila delegatinja na predzadnji konvenciji v Indianapolis, Ind. Srebrnopočetcem iskreno čestitamo v imenu društva ter jima vse želimo, da dočakata v zdravju tudi zlati jubilej.

Naj se omenim, da je naša sestra Mrs. Frances Kostenec, ki se doliha v mladinski oddelku. Želim vsem skorajšno okrevanje.

Dalje omenjam, da sem prejela iz glavnega urada prošnjo, da bi se do konca leta toliko potrudile, da bi do tedaj dobiti 6 novih članov v mladinski oddelku. Zato apeliram na vas drage mi sestre-materje, da dajte svoje drage zdaj vpisati v naše društvo in Jednoto, saj je še vedno tako nizek asesment, samo 15c ali 30c na mesec; to malo sveto morda lahko zmorte četudi v teh slabih časih. Pomislite, da tudi v takih časih nesreča ne počiva!

S sobratskim pozdravom,
Gabriela Masel, tajnica.

Društvo sv. Elizabete, št. 171, New Duluth, Minn.

Ker se bliža glavna letna seja, bi že sedaj rada opozorila nekatere naše članice, ki so zaostale pri plačevanju assessmenta, da bi istega poravnale kolikor mogoče še v tem letu.

Sobratski pozdrav,
Terezija Dešar, tajnica.

Društvo sv. Antona Padov., št. 251, Chardon, O.

Vabilo na sejo

Cenjeni članstvo našega društva s tem prijazno vabim na prihodnjo sejo vršečo v četrtek 10. novembra zvečer ob osmih na domu tajnice. Na dnevnem redu bo več važnih točk za urediti v korist društva.

Zelo slabo udeležbo smo imeli na sejah poletnih mesecov, zato je upati, da pridete toliko v večjem številu na seje.

S pozdravom,
Frances Misley, tajnica.

ZIVELI KSKJ. BOOSTERJI!

Barberton, Ohio. — Zadnje Glasilo nam je prineslo veselo vest, da se tekci mesec november na svoji seji zborejo tukaj v Barbertonu zastopniki vseh ohijskih Booster klubov naše Jednote.

Z veseljem odobravamo to idejo in Vam že danes kličemo: Prisrčno dobrodošli naši fantje in dekle! Naznanih nam še natančen dan in kraj prireditev.

Tej ideji naj bi se pridružila vse mladina naših KSKJ. ohijskih društev. Mladina naše Jednote naj se oživi, in deluje še za večjo in močnejšo K. S. K. Jednote!

Jennie Ozbolt,
tajnica dr. št. 111.

Pritlikavci.

Na svetu živi dandanes okrog 2000 pritlikavcev, od katerih jih je v Ameriki okrog 350. Vsak pritlikavec je rojen v normalni velikosti; raste do 5. leta potem pa nič več.

<p

SPOMINI NA AMERIKO

Piše dr. Franc Trdan

Med njimi deluje odlični rojak dr. Janez Šolar, ki zasluži, da ga svojim čitateljem pobliže predstavim.

Janez Šolar se je rodil leta 1897 na Rudnem v župniji Selca nad Škofjo Loko. Bil je srednji med petimi otroci preproste kmečke družine. Oče, ki je že v mladih letih kot fant podpiral z zaslužkom svojih rok deset mlajšega brata Jurija, sedaj benediktina p. Veneslava v Ameriki, je dal Janeza v mestne šole najprej v Škofjo Loko, potem pa v Ljubljano. Toda Janez je bilbolehen in je v tretjem razredu ljudske šole dvakrat prebil hudo pljučnico, ki mu je pustila težko srčno napako. Zato je moral šolo pustiti. Ko pa je leta 1911 prišel na počitnice stric iz Amerike, so se vsi takoj časa šalili, da je nazadnje le resnica postala: Janez se je odločil, da gre s stricem v Ameriko. Tam ga je p. Veneslav hotel izšolati, a bolezen mu tudi tam ni bila prijaznejša. Moral je prenehati in si iskati zaslukha z najrazličnejšimi posli: zdaj je bil samostanski služabnik, potem v hotelu, drugič zopet v športnem klubu, nazadnje pa so ga ob koncu vojske še k vojakom pobrali. Delo ga je toliko okreplilo in življenje toliko zmordrilo, da je še enkrat poskusil s študijem. In res, uspel je! Vstopil je v semenišče za Škofijo Duluth in končal bogoslovne nauke v St. Paulu z licenciam. Leta 1926 sta s stricem zopet prišla v Evropo; takrat sta obhajala vsak svoj jubilej: stric srebrno, Janez novo mašo, oboje na očetov god na dan sv. Jakoba. Po škofovih željih pa je nadarjeni novomašnik odšel na katoliško vsečilišče v Washington in se posvetil vognji vedi. Leta 1930 je študije končal z doktorskim nabolom, nakar ga je imenoval škofov za nadzornika vseh katoliških šol v Škofijo Duluth. Predlanskim je dobil v vodstvo še župnijo sv. Elizabete v New Duluthu, kjer se poleg druga vsestranskega dela še danes udejstvuje tudi v pastirstvu.

V prijetni družbi tega odličnega rojaka nam je tisti večer poteval čas. Ko pa smo bili v najzavahnejšem razgovoru, nas je za hip zmotil električni zvonček. Kdo neki bo ob tej urji? Bil je naš misijonar g. Vital Vodušek, ki se je z avtomobilom prepeljal, naravnost iz Rock Springsa od g. župnika Albina Gnidovca. In tako smo še njega vzeli v svojo sredo in kramljali dalje skoraj do ranejnjega jutra. Toliko je imel vsak povedati in toliko bi bil tudi vsak rad zvedel. Ob spominih na dom in na domača tla so v tujini ure kakor minute in sekunde. In povrhu vsega tega smo morali s sončnim svitom zopet narazen, g. Vital Vodušek v Chicago, g. kanonik Oman, Blenkuš in jaz pa nazaj v Brockway, kjer nas je po tridnevni odsotnosti že pričakoval g. ravnatelj Slapšak, ki se je bil medtem vrnil od svojih sorodnikov z juga. V prijaznem gostišču g. župnika Janeza Trobca smo se še isti večer zopet sešli.

Druži dan je bila nedelja. Cerkev Sv. Štefana je bila zjutraj in ob desetih polna gospode in preprostega ljudstva. Ko so na krov zapeli, se mi je zdelelo, da sem doma. Napev kakov naš — peli so tisto lepo Alojzijevi mašo Pred Bogom poklenimo — naglas pa pristno gorenjski iz kranjskogorskog okolice. Še med govorom sem v duhu blagoval to dobre in poštene duše, ki vero in slovensko besedo, to neprvenstljivo dedičino svojih prednikov, tako zvesto hranijo in čuvajo.

Nedeljo je zaključil poslovilni večer pri Omanovih. To je bil eden najlepših večerov na zapadu, v spominu mi ostane neizbrisen. V kotu okusno opremljene sobe stoji srednje velik harmonij. K njemu je najprej prisleda domača hčerka Minka in začela igrati preludij, sonate in slovenske narodne. Tako dela sleherni večer, ko se vračajo z dela v tih dom: družina posede po vrtu in prisluškuje večernicam, ki jih proizvaja Minka v tih sobi sredi široke ravnine.

Ubrani zvoki so vzdramili tudi g. ravnatelja Slapšaka. Ko je prenehal Minka, je stopil k harmoniju g. ravnatelju. V hipu mu je ves obraz zažarel. Odprl je album, prva stran je zbežala pred očmi, zbežala je druga; tretja, prsti so potovali po tipkah, grabili so v dalje, grabili so muziko, grabili so sami sebe. Ko pa je intoniral. Tam za goro zvezda sveti... se je s harmonijem vred prelila v pesem hiša, vrt, vsa naša družba. Ta je pesem je bila za slovo. Ko smo si segali v roke, je vsem težko na srcu. "Ko pride v stari kraj, ne pozabite na nas! Z Bogom!"

Vrnili smo se v župnišče. V sobi sem sedel in zastrmel skoz okno. Pod oknom se je širilo v noč pogreznjeno dvorišče. Le nekaj belih kamnov se je svetlikalo na dnu. Onstran dvorišča je stala cerkev, obrnjena s sijem-mesečine. Ob cerkvi so bile videti smreki kot velike žive in molčeče kulise. Niti ena iglica ni vztrptela na njih. Sreč je udarjalo tih, duh pa je hitel v dolino med rojake: "O Bog, bo li še dolgo tod bival naš rod?"

V pondeljek, dne 23. avgusta, smo se poslovili tudi od sv. Štefana. Kmalu po sedmji urici sta zdržala proti jugu dva avtomobila: v prvem so bili g. župnik Trobec, teta Ivana, nečakinja in picec teh vrstic, v drugem pa g. kanonik Oman, ravnatelj Slapšak in gospodinja Nežika. Pot nas je peljala do znamenitega vsečilišča St. John's, ki je nekaka zibelka brockwayske slovenske naselbine.

V petdesetih letih preteklega stoletja je misijonarji po širnih minnesotskih gozdovih bivši kranjskogorski župnik Pirc. Na njegovo prigovaranje so leta 1856 prišli v te dijaje kraje redovni sinovi sv. Benedikta. Ob obrežju prijaznega jezera so sredi gozdov postavili samostan, iz katerega se je v kratkem razvila opatija in daleč naokoli sloveča šola St. John's University. V tem zavodu so se izšolali že stotine slovenskih mladeničev. Iz te sole so izšli: opat Ločnikar, p. Severin Gross, g. Vincenc Schiffrer, indijanska misjonarica Simon Lampe in Roman Homar, zlatomašnik Ciril Zupan, nedavno umrli župnik John Plevnik iz Jolietta, kanonik J. Oman in še nešteći drugi duhovni v svetni izobraženci. Ta znamenita opatija je oblikovala tudi versko življenje naših prvih Brockwayčanov. Zanimivo je zvedeti, kako je prišlo do prve duhovne postrežbe. Pa naj o tem poroča g. kanonik J. Oman, ki je vse to deloma sam doživel, deloma pa slišal od svojih staršev in sosedov.

Nekega večera je stopil Anton Kapus, prvi slovenski nasejenc v Brockwayu, do svojega soseda Weisa. Že pozno v noč potrka nekdo na vrata dvosobne hišice in prosi prenočišča. Pri takratnih nasejencih ni nihče proslil zastonj, vsakega potnika so gostoljubno sprejeli. Ne spominjam se niti enega slučaja, da bi bili kdaj tuju pokazali vrata in ga pognali naprej. Tudi ni nihče tuja vprašal, kdo si ali

kaj tod dela, vsakega so prijazno sprejeli in povabilni na običajne žgance, ki so z mlekom vred tako gotovo tvorili večerje, kakor gotovo sledi dnevu noč. Zato smo se v otroški razposajenosti večkrat šali, da bi ne smeli moliti: "Daj nam danes naš vsakdanji kruh..." ampak "Daj nam danes naše vsakdanje žgance."

Tudi tujea, ki je tisti večer trkal in prosil prenočišča, so prijazno sprejeli in ga hkrati obvestili, da je v hiši samo ena postrelja, da bo torej moral na tleh spati. Mož je bil s tem zadovoljen in je vstopil. Ko pa se približa slabo brleči lešerbi, opazijo, da je neznan prišel duhovnik. Ponudijo mu kruha in mleka, žgance so bili že pospravili. Potem pa se začel pogovor v nemščini, ki jo je duhovnik prav dobro obvladal, dočim jo je Kapus le za silo fomil.

(Dalje prihodnjič)

300-letnica cerkve sv. Lucije v Dražgošah

Dražgoše so gorska župnija, prav za prav ena sama vas, ki je kot ovčice pri božičnih jaslicah razsejana po južnem pobočju zelene Jelovice v Selški dolini. Iz doline so vidne samo v vasi Češnjica pri Zeleznikih, kjer je tudi avtobusna postaja in od tam najkrajša pot do kraja samega.

Cuj, kako je dr. Janez Ev. Krek, ki so mu za Prtovčem najbolj bile ljube Dražgoše, opeval ta svoj drugi gorski Tuscum:

Gora jelovška, Cerkvica bela tratica v sredi; k sebi nas vabi. gledajo manjši Kdor te je videl, grči sosed; te ne pozabi. cerkev na tratici, Bodl pozdravljen: v nji pa kraljuje naša patrona: sveta Lucija.

V soncu leskeče se vra pozlačena,

z gor se pa sreča ji smreka zelenja.

Notri pa milost božjo razlila sveta Lucija.

V navezeni pesci, ki je postala dražgoška himna, je naš veliki Evangelist povedal vse, kar je v Dražgošah lepega. Gorsko sonce in čisti gorski zrak v višini 854 m nad morjem. Zeleni, tihi gozd in zeleni tratici, bele hiše in zeleni beli stebri kozolcev, na jugu globoka dolina, na gričih Sv. Križ in Sv. Miklavž, v ozadju Koprivnik, Blehač in Ratitovec. Nad vasjo božepotna cerkev sv. Lucije, vsa ozarjena od zlatega sonca, znotraj pa zopet vsa zlata, da od samega bogastva in blišča zlatih oltarjev komaj najde cerkveno patrono — tudi vso zlato — sv. Lucijo.

Poleg že omenjene poti iz Sk. Loke čez Seleč in Češnjico ima turist na razpolago še dva zelo zanimiva in hvaležna dohoda v Dražgoše. S Podnarta čez Jamnik mimo Sv. Jederti v Lajšah pelje pot, ki ni prav nič naporna, pač pa tako bogata na raznolikostih panorame, da se skoraj pri vsem koraku očem nudi drugačna slika. Če se je pa izletnik mudil v Bohinju, naj izstopi v Štengah, odkoder ga bo hladen senčni gozd v dobrih 3 urah pripeljal k Sv. Luciji, kjer se bo oddahnil in odpocil, pojed latvico kislega mleka s metano, potem pa skoraj v snem zaletu skočil dolni na Češnjico in na avtobus.

Tistim, ki Dražgoš in zlasti dražgoških zlatih oltarjev še ne pozna, naj navedem sodobno, ki jo je nedavno izrekel izobražen občudovalec z našega juga. Takole je dejal: "Kolosalno! Če bi ta cerkev s svojimi edinstvenimi in škoraj neverjetnimi umetninami — 4 oltarji — stala kje v Nemčiji ali doli v Italiji, bi vsi javni in zasebni činitelji tekmovali. Zanimivo pa zlasti tudi prihodnja decemberska številka, ki bo obenem božična izdaja. Zanimivo zbrano vsebino se pripravlja za prihodnji letnik. Vsakdo, ki ne čita tega mesečnika res nekaj poučnega in zanimivega zamudi. Baš te dni je uredništvo prejelo iz Ljubljane dopis od enega vodilnih kulturnih delavcev v Ljubljani preč. g. Josipa Premer, kateheta v Leoniču, ki piše:

"Prav lepo Vas prosim, da bi na moj naslov blagovolili pošiljati po en izvod Vašega cenjenega lista, di bi z njega črpal za svoja predavanja, ki jih imam v Radio postaji v Ljubljani. V list, ki je zares nekaj izrednega za sedanje razmere, bom tudi pisal, samo želim vedeti, kaj Vam najboljše služi..."

Tako gledajo doma na naš mesečnik "Novi Svet." Ako znajo doma za morjem tako ceniti take vrste delo, kolikor bolj ga moramo šele mi ameriški Slovenci, ker ta list je naša lastnina, naš lastni otrok.

"Novi Svet" vodi baš zdaj veliko kampanjo za svoje razširjenje. Bogate nagrade so razpisane za nove naročnike. Še posebne nagrade za stare in nove naročnike pa sta dva zanimiva zemljevida, ki jih dobijo tudi vsak star naročnik, ki bo v tej dobi do 30. novembra 1938 celoletno naročnino obnovil. Isto jih dobijo tudi vsak novi naročnik. Vsakdo, kdo ima namen da si ta list naroči, si naj naroči istega zdaj, da bo deležen teh nagrad. Kdor želi vse številke od prve

naprej, jih še tudi lahko dobije, dokler so na razpolago.

Naročnino je poslati na: Uprava "NOVI SVET," 1849 West Cermak Rd., Chicago, Ill.

Torej zlati baročni oltarji so poglavita privlačna točka v Dražgošah. Že v 16. morda celo v 15. stoletju se je v dražgoški naselbini, v kateri so prebivali rudarji in oglarji, častila sv. Lucija. Njena slava se je dvignila zlasti v sredini 17. stoletja. Leta 1640 so povečali staro cerkev in nastala je ta, ki stoji še danes, in vanjo so postavili 4 zlate oltarje, ki po bogastvu baročne rezbarije in zlata nimajo para v naši domovini. Hudo je to, da še danes ni dognano ime umetnika, ki jih je izvršil, in ne ime meneča, ki jih je naročil in plačal. So pa ti oltarji zgodovinska priča, kaj je takrat slovela sv. Lucija v Dražgošah. Veliki oltar je bil postavljen leta 1658, stranski sv. Antonia z neštečimi angleški in angelskim koncertom pa l. 1689. Ti dve letnici sta ugotovljeni iz zapisov v starem urbarju, vse drugo je bolj negotovo. Domnevna, da je bil oltar sv. Andreja leta 1640 glavni oltar v prejšnji cerkvi, ki je bila gotska. Vsi 4 oltarji so bili ob času župnika Ant. Pfajfarja v letih 1909—1912 temeljito restavrirani in na novo pozlačeni. Nekaj delo je sijajno izvršil podobar g. J. Grošelj iz Selca pod nadzorstvom prof. Iv. Franketa. Vse stroške za to veliko in pomemljivo delo v znesku 7000 zlatih avstrijskih kron (skoraj 100,000 din!) sta zaradi posredovanja dr. J. Kreka krila Centralna komisija za ohranjanje umetnostnih spomenikov na Dunaju in Kranjski deželni zbor v Ljubljani. Torej sam Dunaj je velično temeljito restavriran in na novo pozlačen.

V navezeni pesci, ki je postala dražgoška himna, je naš veliki Evangelist povedal vse, kar je v Dražgošah lepega. Gorsko sonce in čisti gorski zrak v višini 854 m nad morjem. Zeleni, tihi gozd in zeleni tratici, bele hiše in zeleni beli stebri kozolcev, na jugu globoka dolina, na gričih Sv. Križ in Sv. Miklavž, v ozadju Koprivnik, Blehač in Ratitovec. Nad vasjo božepotna cerkev sv. Lucije, vsa ozarjena od zlatega sonca, znotraj pa zopet vsa zlata, da od samega bogastva in blišča zlatih oltarjev komaj najde cerkveno patrono — tudi vso zlato — sv. Lucijo.

Cerkev je za župnijo, ki šteje samo 450 prebivalcev, ki si s težkim delom kot gozdniki delave služijo svoj kruh, primero zelo velika. V dolgoruci 26 m in je zato razumljivo, da je njeno celotno vzdoljje, da je njeno celotno vzdoljje za tako neznatno peščico faranov zdrženo z velikimi težavami in pomeni brezme, ki je pretežko. V tej okoliščini tudi najdemo razlog, zakaj mala župnija skozi dolin 300 let — l. 1940 bodo Dražgoše slovesno proslavile 300 letnico svoje sedanje cerkve — ni imela poguma in sredstev, da bi na cerkveni kor postavila primerne orgle. Sedaj živeči rod je pa pogumno zaviral rokave, pljunil v roke, l. 1934 velikemu oltarju postavil lepe marmornate stopnice z menzo, lansko leto pa dejal: "Sv. Luciji dajmo še orgle!" Rečeno, storjeno.

Kdor ne verjame, da je taka beseda v današnjih razmerah občudovanja vredna, tisti naj preudari, koliko je Dražgošnov, da bodo nove orgle, najnovejše delo mojstra umetnika Fr. Jenka iz Št. Vida, imele 16 pojočih registrov, električni pogon, originalno, moderno zunanjeno obliko in bodo stale— 80,000 din!

Te nove in prve dražgoške orgle, ki bodo zelo povečale notranjo lepoto cerkve, so prvič zapele v nedeljo po sv. Jakobu, 31. julija t. l. Ta dan je bil preč. g. dr. Fr. Kimec, stolni dekan ljubljanski, orgle slovesno blagoslovil in izročil cerkvenemu bogoslužju. Spored cerkvene slavnosti je bil tale: Ob pol 10 pridiga, po pridigi blagoslovitev orgel, načrtovalo darovanje za orgle in sv. maša. Po sv. maši je g. celebrant in skladatelj na njemu lastnemu način razložil udeležencem vse tajnosti in glasbeno lepote novih orgel. Te razlagi je sledil cerkveni koncert z lepimi orgelskimi in pevskimi točkami. Vsa prireditev se je končala ob 12.

Prijatelji, ljubitelji tih in skrite lepote naše divne Gorjance, so prišli zadnjo nedeljo v juliju v Dražgoše.

F. Hitt, župnik.

MIHAJLO PUPIN

PROFESOR ZA ELEKTROMEHANIKO NA COLUMBIA UNIVERZITETU V NEW YORKU

OD PASTIRJA DO IZUMITELJA

PREVEL PAVEL BREŽNIK

"Kako je škoda," so dečki, "če si človek pridobi toliko znanja v Ameriki ter gre potem in ga pokoplje v samostan!"

Moja mati se na te govorice ni oziral, kajti vedela je bole, kaj je z menoj. Ko sem jo opisoval stara univerzitetna poslopja in prekrasne kapelle v Cambridge kakor tudi versko življenje dijakov in profesorjev, je verno poslužala. In ko sem jih poročil o mnogih očiščajih stare univerze in ji dejal, da človeka tam ne učijo samo učitelji, ki sedaj tam delujejo, temveč tudi veliki učitelji, ki so že zdavnaj umrli, mi je blešk njenih oči povedal, da mi hoče razočariti izvirno misel. "Sin moj," mi je dejala, "jaz ne hodim v cerkev baš radi tega, ker pričakujem, da mi bo duhovnik razdelil novo božje resnico, temveč ker želim gledati ikone svetnikov. To me spominja na njih sveto delo v prejšnjem letu." Načrni življenje je tem

"GLASILLO K. S. K. JEDNOTE"

Inhaia vsako sredo
Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoličke Jednote v Združenih državah ameriških

URDNIŠTVO IN UPRAVNOST
6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO

Vsi rokopisi in oglaši morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka določenega na priobčitev v številki takotega tedna

Narodna:

Za člane na leto.....	\$0.84
Za nečlane za Ameriko.....	\$1.60
Za inosemstvo.....	\$3.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A.
In the interest of the Order
Issued every Wednesday

OFFICE: 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Phone: HEnderson 3912

Terms of subscription

For members, yearly.....	\$0.84
For nonmembers.....	\$1.60
Foreign Countries.....	\$3.00

83

KAJ BOMO POČELI V JESENSKI IN ZIMSKI SEZONI?

Vsak človek potrebuje razvedrilna, naj si bo isto že te ali druge vrste, samo da je isto pošteno in čednostno, kajti pravo razvedrilo pospešuje zdravje in tudi zadovoljnost. Kako si zamorete predstavljati človeka, da bi bil vesel, ki sedi vedno kakor puščavnik v svoji sobi, ki se ne zanima za nobeno razvedrilo ali šport, kar bi ga spravilo v drugačen položaj, da bi vedno doma ne sameval in se osvobodil takozvane melanholijske, ki je tudi neke vrste bolezni.

V poletni dobi radi v naših prostih urah pohitimo venjak, kam na deželo, na sveži zrak, na kak zlet ali piknik; zdaj, na jesen in v bližajoči se zimski sezoni bomo pa ostajali v mestu in tudi iskali kakega razvedrila. Po naši sodbi je za to dobo najlepša zabava gojitev kegljaškega športa. Da, za kegljanje so tudi naši Jednotarji in Jednotarice že več let zelo vneti; to kažejo vsakoletne zaključne tekme, ki se vršijo v vedno večjem obsegu.

Seveda, ta šport ni mogoče gojiti v manjših naselbinah, kjer nimajo nobenega kegljišča; vse drugače je pa v mestih. Predstavljammo si nedolžno zabavo, trajajočo dve ali tri ure, ko se dve nasprotujuči kegljaški skupini kakega društva borite, katera skupina bo podrla več kegljev in dosegla zmago. Kako veselje je za kegljača, če ima pri tem srečo, da večkrat podere vseh 10! Morda je ta kegljač še novinec ali začetnik v kegljanju? Kako sladko se počiva in spi po dovršenem kegljanju! Kegljanje tudi utrijeva naše zdravje, ker zahteva gibanje naših mišic, oziroma telesa.

Kegljanje je tudi zaradi tega važno, ker se ž njim goji in veča medsebojno spoznanje in priateljstvo, saj se vendar isto vrši v lepem družabnem krogu med priatelji, ali članstvom društva, oziroma kegljaškega kluba. Poleg vsega tega te vrste šport tudi ni tako drag in zvezan s potrato. Navadno se računa za eno igro po 20c, in igra traja v skupini 5 kegljačev skoraj eno uro.

Hvalevredna je navada onih društev, ki svojim kegljačem pomagajo v finančnem oziru; s tem vršijo lepo reklamo za svoje društvo in privlačnost za isto. Ce njih skupina zmaga, kako veselje! Vsled tega toplo priporočamo članstvu in društvo naše Jednote, da naj tudi letosno sezono gojijo lepi kegljaški šport.

Poleg kegljanja je v tej sezoni tudi dramatika na vrsti. Res je lepa navada po raznih naših naselbinah, kjer naši rjaki pripeljajo raznovrstne gledališke igre. Igralcev, ali moći za iste je dosti na razpolago, celo med našo, tu rojeno mladino, na kar mora biti naša ameriška Slovenija zelo ponosna. Raznovrstne primerne igre dobite lahko v naših slovenskih knjigarnah. V tem oziru vam bo šlo tudi uređenštvo Glasila rade volje na roke, če mu pišete za kako pojasmili.

Kjer pa društvo ni mogoče gojiti kegljaški šport ali dramatiko, pa priredeite po končani seji domačo družabno zabavo z igrajem kart ali okreplilom, ali kaj drugim v razvedrilo članstva; seje bodo vsled tega bolj številno obiskane.

85, Lorain, Ohio v Slov. Nar. Domu.

20. novembra: Slovenska in angleška gledališka igra in ples društva sv. Ane št. 208, Butte, Mont. v Slov. Narodnem Domu.

20. novembra: Plesna zabava pod avspicijo mladine društva sv. Jožefa št. 7, Pueblo, Colo. v korist letosne božičnice.

20. novembra: Angleška tri dejanska igra Canonsburg Boosterjev v dvorani društva sv. Jeronima, Strabane, Pa.

20. novembra: Slovenska večerja s plesom in kartno igro društva Marije Čistega Spomenburga št. 85 Lorain, Ohio ob 5:30 v Narodnem Domu.

20. novembra: Martinov večer društva sv. Jožefa št. 57, Brooklyn, N. Y. v Slov. Nar. Domu na Irving Ave.

20. novembra: Plesna veselica društva Friderik Baraga št. 93 Chisholm, Minn. v Mahometovem Bridgeport, Ohio v Boydsville dvorani.

20. novembra: Plesna zabava društva sv. Valentina št. 145 Beaver Falls, Pa. v cerkveni dvorani.

20. novembra: Družbeni večer in ples društva sv. Frančiška Seraf. št. 46 New York v cerkveni dvorani na 62 St. Marks Place.

20. novembra: Skupen sestanek in domača zabava dr. Marije Čistega Spomenburga št. 226 v Slov. Nar. Domu.

Ostala društva, ki imajo to sezono tudi kakšno prireditve

O naši prošli konvenciji
South Chicago, Ill. — Pratio sam u službenom Glasilu do pise i spomine od naše prošle konvencije, koje opisuju naša brata Slovenci i se zahvaljuju svojim prijateljim i znancima za doček u Evelethu. Mislimo sam, da će i neki hrvatski delegati opisati u svome jeziku našu konvenciju. Još se nito ne javi, došao je evo name red, da je u kratko opisem kao delegat i predsednik društva sv. Mihalja broj 152.

Na polazku iz Chicaga sa North Western stanice oko 3 p. m. sastajali su se delegati, ruke su se rukovale, jedan drugog pozdravio i pitao: "Kako ti ime brate, iz kojeg grada si došao?"

Sastao sam se najprvo sa delegatom dr. sv. Petar i Pavao broj 64 Etna, Pa. bratom Stankom Skrbinom, koji govoril vrio dobro hrvatsko, zatim sa večinom delegatom iz Ohio ja i moji hrvatski delegati iz So. Chicaga, Luka Matanič, John Petrlič i Mrs. Kekić.

Prišao je blizu čas, da se kreče naš konvenčni vlak sa stanice. Na zadnjem kari bil vrlo krasan električni napis "Grand Carniolian Slovenian Catholic Union Convention, Eveleth, Minn."

U prvoj kari za lokomotivo stoji 75 baksa Monarch pive na ledu. Ova će razveseliti delegate i delegatinje; veselje oko pive je trajalo do 2. sata u jutru.

Brat Matanič, Petrlič i ja imali smo sami svoju spavačo sobu, ali badave nismo mogli spavati svaki na svojoj posteli pokraj nas prolaze u prvi karu kde je "tavern" glasno viču.

U 5. sati u nedelju u jutru došli smo u Duluth, Minn. Ne vidimo nišču drugo nego na lijevu stranu na brdu mjesto sve u električnim žarnicama, a na desnu stranu Superior jezero. Mislimo sam, da smo u Chicagu na Illinois Central Station uz Michigan jezero.

Uz Dulutha krenemo proti Evelethu, po naši sudbi bilo je tako daleko, skoro da je dalje po našem govoru nego iz Chicago do Dulutha. Došli smo na Eveleth u 10. sati u jutru.

Lokomotiva je bila slaba, da nije mogla 11 kar dovljeći do postaje. Stao je na gorem mjestu sprevodnik i kazao, da više ili dalje se ne more, onda svi van! Kuferi se vuku po onoj maloj nasutoj obali oko Eveleth postaje, lepo bujudisane sa ameriškim zastavami, velikimi i malimi. Bilo je oko čekajočega naroda, da je bilo nešto divnog za videti, malo mjesto, a puno naroda! Slovenski čekaju svoje poznate, a Hrvati svoje. Na vratim kare Mataniča i mene dočeka njegov stric i strina Tome i Roža Matanič, njihov zet John i Anna Begić hči, oduzeče naše kuferje, pozdravisce nas: "Zivilni nam delegati!" Naši krenu, muzika u povorki do dvorane City Auditorium, u kojoj muziki i povorki sam mislio, da sam star 20 godina kad sam vido mlade muzikante kako marširaju, kao da su učeni u Otočacu ili da su kod godbe Jelačić regimenta; a godbu vodi i komandira jedna visoka djevojka i korajžno kao general stopa na prstima.

Kad smo došli u dvoranu, registrirali se, uzeli svaki svoj znak kao delegat i platili \$2 za banket iduči četvrtak večer i za koncert i ples u petak na večer.

Sveti misa je bila u 11:30 u crkvi sv. Družine; svi delegati su bili na maši. Kad sam ušao u crkvu na desnu stranu, vido sam napis na prozoru: "Darovalo ovaj prozor Hrvatsko Radničko društvo Sv. Familija odsj. 198 HBZ." Srce mi je bilo veselo kao da

sam u So. Chicagu u našoj hrvatski crkvi Sreća Isusova. Nakon lijepe crkveni zbor, koji pjeva na organu kao u onom našem gradu Zagrebu. Od mila bi za uvijek ostao slušajoc crkvene ljepe pjesme.

Posebno sv. maše čekaju automobile i busi za odvoz na konvenčni pilnik. Tamo smo se naužili čistog ljepega zraka, videli okolo krasno jezero i ribe svake vrste. Vratimo se u kuhinju, da uzmem porcijski. Mislimo, da će biti pečeno vrčenje načetne, a nema drugo nešto "buja"; ipak kažemo nekoj djevojci, neka nam donese "buju"; a ista izgleda kao naš hrvatski paprikaš ili madžarski guljaš. Vruča "buja" i vrčenje u kuhinji opečem si jezik. Matanič i Petrlič kažu: Bolje da si opekao jezik, nečeš moći na konvenciji puno govoriti sjutra, ti i tako puno misliš, da bi govorio, i eto nečeš moći. Na pikniku više nije bilo naročno od kad je grad Eveleth postao. Bili i razni govorniki i petja; publika osobito volila nastop našeg podpredsjednika. Brat Matanič i Germ novi predsednik K. S. K. J.

U ponedeljek bila Gospojnica, veliki katolički blagdan. Bili smo u crkvi, propoved je imao Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar uspjeh, da rade za dobrobit članstva KSKJ. Posle nagovora predsednika Opeki pozdravljao je domaćin, Father Oman iz Cleveland, O., koji je lijepo pozdravio delegate i sve Slovence u Evelethu. Posle maše krenemo u City Auditorium. Najprvo govoril Mr. Edward Bayuk, predsednik pripravnog konvenčnog odbora i predstavnik sve gl. predsednik br. Opeki. Isti pozdravljao delegate te im želi dobar us

K. S. K.

JEDNOSTA

Ustanovljena v Jolietu, III. dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: 508 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

Telefon v glavnem uradu: Joliet 1048; stanovanje gl. tajnika: 9448

Solventnost: 118.71%

Od ustanovitve do 30. sept. 1938 znaša skupno izplačana podpora \$6,800,450

Glavni predsednik: FRANK OPEKA, 403-10th St., North Chicago, Ill.

Prvi podpredsednik: JOHN GERIN, 817 East C St., Pueblo, Colo.

Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 115 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Treći podpredsednik: JOSEPH LEKKS, 198-22nd St., N. W., Barberton, O.

Cetrti podpredsednik: GEORGE NEUMANICH, Sr., Box 701, Soudan, Minn.

Glavni tajnik: JOSEPH ZALAR, 508 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Glavni blagajnik: MATT F. SLANA, 508 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Duhovni vodja: RT. REV. J. J. OMAN, 3547 E. 80th St., Cleveland, O.

Vrhovni zdravnik: DR. M. F. OMAN, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

N A D Z O R N I O D B O R

Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 716 Jones St., Eveleth, Minn.

I. nadzornica: LOUISE LIKOVICH, 9527 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

II. nadzornik: FRANK LOKAR, 2617 Coleridge St., Pittsburgh, Pa.

III. nadzornik: FRANK FRANCIS, 2170 So. 91st St., West Allis, Wis.

IV. nadzornik: MARY HOCHERWALD, 2124 Miller Ave., Cleveland, O.

F I N A N Č N I O D B O R

FRANK GOSPODARICH, 212 Scott St., Joliet, Ill.

MARTIN SHUKLE, 811 Avenue A, Eveleth, Minn.

RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkinsburg, Pa.

JOHN DECMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.

AGNES GORIŠEK, 5336 Butler St., Pittsburgh, Pa.

JOSEPH RUSS, 1101 E. 6th St., Pueblo, Colo.

GEORGE FANCHUR, 829 E. 143 St., Cleveland, Ohio.

WILLIAM F. KOMPARE, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA

IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Vsa pisma in denarne zadeve, takojče se Jednote, naj se pošiljajo na

glavne tajnike JOSIPA ZALARJA, 508 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise,

društvene vesti, razna naznanja, oglase in naročnine pa na GLASILLO K. S.

K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tudi ostanke Turkmenov in prav sredi pritičja in nima-
jo oken. Ondi so tudi nizke temnice, kjer ne moreš ne sta-
ti ne ležati in se mora jetnik
po več dni čepe pokoriti za
svoj prestopek.

Doba strašnega in izredno
kravavega "vojnega komuniz-
ma" se je blifala koncu. Te-
danji oblastnik Lenin je ozna-
jal vsemu svetu, da je kon-
čana "nekrvava" revolucija in
da so sovjetska moč ruskega
"proletariata" začela mirno
delati in prenavljati deželo in
državo. Na podlagi teh laž-
nih pravilje se je moralna
tudi Čeka posvetiti "človeko-
ljubnemu" razmeram radi imen-
ja in izozemstvu. In to je iz-
vršila s pravo judovsko ur-
nostjo. Zato so tudi kmalu
spremenili malo tablico nad
glavnim vhodom: "Tu je iz-
redna komisija za pobijanje
proti-revolucije, špekulacije in
banditstva" (v oklepaju je bi-
lo Čeka). Namesto te tablice
je prišel nov, tako lakoničen
napis: "Državna politična uprava" in spet v oklepaju:
"GPU."

Toda prekrasne palače le-
niso mogli prezidati za smotre
novamente ustanovljene GPU. No-
ve poslopje tudi ne stane dosti
več, ko je vendar toliko delav-
cev, ki jih ni treba plačati, na
razpolago. Saj je bilo ondi
nebroj političnih jetnikov, ki
so nedaleč od mesta, v pušča-
vi, ždeli v koncentracijskem
taborišču. Z odločnostjo, ki
je lastna ustanova GPU, so se-
zidali najmodernejše, zaboju-
podobno poslopje iz jekla in
betona, ki je ustrezalo vsem
zahtevam sodobnih ječ.

Mrtvaška klet

Debelo zidanje tiči globoko
v pesku, da so nastale obširne
kleti, razdeljene na več raznih
prostorov. Ondi je tudi "mrt-
vaška klet," v kateri streljajo
obsojenje na smrt. V pritičju
so celice. V petem nadstropju
so prav majcene celice za kan-
didate smrti. V tretjem in če-
trtem nadstropju so razne pi-
sarne in uradne sobe preko-
valnih sodnikov ki jih je ka-
lik 80. To so sami Judje, ve-
čina iz majhnih ukrajinskih
in beloruskih vasič. Seveda
nimajo ti "sodniki" niti poj-
ma o pravu. To so prav za
prav sami morilci, ki imajo
le eno nalogo: da poženejo
"zločince," ki jim pridejo v
roke, v smrt.

Orjaška stavba se dviga ko-
kak donebnik prav iz srede
enadnastropnih ilovnatih hi-
šic.

Po teh ugotovitvah dejans-
kega stanja, ki izvane skoraj
v pesimističnem tonu, preide
španški kardinal v drugi, ki
mu je dal naslov "Upanje." Tu
slika veliki idealizem, ki raste
iz ljudstva. Zlasti tolažilna
je okolnost, da je danes ljud-
stvo še bolj vdano duhovnikom
in si jih vröče želi. Dejstvo,
da je rdeča oblast s tako krivo-
ločnostjo padla prav po du-
hovnikih in prve udarce name-
nila nanje, je duhovščini dvig-
ilo ugled in je veliko prido-
bila na pomenu. Ljudstvo je
izprevidele, da je duhovščina
pač važen stan, če je tako za-
ležovana in kakor pač more
veliko daruje za nove cerkve,
za semeniča, za duhovnike, da
bi si jih obdržalo in vse to vz-
buja veliko upanje, da se bo
vrnilo tudi pravo versko živl-
jenje in z njim duhovniški
poklici. Kakor že tolikokrat v
zgodovini je tudi po koncu
španske državljanke vojne
pričakovati, da bo "sanguis
martyrum semen Christianorum,"
da bodo iz krvi mrtvih
duhovnikov vstali novi in ob-
novili verske duha v Španiji.

A. Falkenhorst:
V bucharski ječi

Sredi nekdanje prestolnice
bucharskega emira se dviga 15

nadstropno poslopje.

Sleheni Turkmen ga pozna,

saj je to poslopje strah in gro-
za Turkestana, saj je to ječa

GPU, je mora ljudstva.

Prvo, kar je ustanovila Sov-

jetja v Buchari, ki jo je s

krovjo zavzela, je bila seveda

Ceka. Ta si je za svoje podlo-

in grozotno poslovanje izbrala

palačo emira.

V tej prelestni

palači, v tej sijajni maverski

stavbi je bilo dovolj kletnih

prostorov, v katerih so mogli

nemoteno mučiti in streljati

neštečo žrtev.

Prvi vihar judovska-boljševi-
ska krvava revolucije se je bi-
lo nekoliko poleg, ko je več ti-
soč domaćinov našlo smrt v
peščenih pustinjah in v kletih
podružnicah pod orožje in so-
bili poslanji na fronte na vse

strani, kjer je besnela držav-
ljanska vojna. Župnije pa so
ostale brez dušnih pastirjev
in nobena redkost ni več, da
ima po en duhovnik do 5 žup-
nij. Ob vsem tem izginja re-
ligiozno življenje, ker ni zu-
anjih sredstev, s katerimi bi
ga bilo mogoče vzdržati ali na-
ovo vzbuditi. Slednji se ima-
tu kataličanstvo v novi Španiji
boriti s težkimi gospodar-
skimi razmerami, ker ob toli-
kih ruševinah je pomanjkanje
na vseh straneh in se težko
zberejo sredstva za nova semeniča,
ko jih v večini župnij
še za tekoče izdatke primanj-
kuje.

Le trenutek so mogli ti
nesrečniki pogledati na dvo-
rišče, a za delj pri okencu ni-
so mogli ostati, ker niso mogli
stati več pokoncu, saj so bili
do skrajnosti oslabljeni.

Ti shujšani, bledi obrazi z
na široko razprtimi očmi, ki
se je v njih blestel nezdrav-
ski prilik, da bi se bil mogel
umiti! Ubogi mučeniki so bi-
li na milost in nemilost izro-
čeni neštetim mrčesom, ki ga je
vprav v tej tropični vročini na
milijarde.

Zvezne v človeški podobi

A te zverine niso samo gle-
dalci, ti rojeni zločinci so tu-
di rablji in mučitelji jetnikov.

Nemogoče je popisati, s kak-
šnimi psovki so zlasti du-
hovnike zasmehovali in se jim

rogali. Tudi tu so predstojni-
ki za zgled uslužbenecem.

Nikoli ne bom pozabil te-
gale prizora:

Stal sem pri oknu in opazo-
val vrste oken, ki so bili meni
nasproti. Vprav tedaj so se v

celici, ki je bila vprav naspro-
ti moji, odprla vrata in trije

od GPU so vstopili vanjo. Prav

tedaj je sijalo sonce tjakaj,

da sem mogel videti vse po-
drobnosti žaloigre.

Brez dvoma je bil preisko-
valni sodnik z dvema paznikoma.

V celici je tičal že več

mesecev star ruski svečenik.

Videti je bil 90 let star, saj je

bil majhne, suhe postave in

kot sneg belih las in ves, ka-
kor bi vstal iz groba. Starček

je spal na golih betonskih tleh,

ker je bila celica videti prazna.

V njej ni bilo ne ležišč ne

klopce. Same gole, sive stene,

okno in vrata.

Zdeleno se je, da starček ni

mogel slišati, kdaj so vstopili

oni trije in je dalje spal. Te-
daj ga je preiskovalni sodnik

z vso silo s škornjem butnil v

obraz. Starček se je mukoma

dvignil in videl sem, kako mu

je kri tekla po obrazu.

Preiskovalni sodnik, ki je

bil močan, trsat mož, je meni-

da duhovnika nekaj vprašal,

zakaj duhovnik je nato odki-
mal. A koj je dobil udarec s

pestjo v obraz, tako da se je
starček zgrudil na tla.

Potem sem videl, kako sta-
ta GPU pasnika dvignila
starčka in ga naslonila na ste-
no. Spet je bilo videti, kakor
da ga preiskovalni sodnik ne-
kaj vpraša, ker je starček spet
odkimal.

V kletnih celicah je napol-
teno. Ker so vzdane prav-
globoko v klét, nikdar ne posi-
je sonce vanje.

Cloveška razvalina

Po sestradih, bledih obra-
zih in globoko vdrtih očeh spo-
znač jetnike, ki so ondi že več
mesecov, morda več let. Brez

dvoma je bilo vse.

Morilci so odšli in pustili

starčka ležečega na tleh.

Drugo jutro je bila celica

prazna.

Odkuljčevanje

Na vse slike napišite s svin-

čnikom zadaj, kaj in koga

predstavljajo.

Vse to bomo lepo uredili, in

STRAŽNI OGNJI

ZGODOVINSKA POVEST

SPISAL FRANCE BEVK

Neznanka je posadila dečka na vejo. Držala sta se za rogovilo in se smejala. Zgrabiла je za zelen šop mladič in gugala. Obrazca sta se širila v širok smeh, v vedno širši, nazadnje se je dečkom glasno, zvočno hihitanje iztrgalo iz grla.

Zenska je bila srečna. Nejak neznamo sladkega ji je le-glo v prsi. Spomnila se je na mladost. Njena misel je preletela vrsto let in obsejala na njeni grenki ljubezni kot ptička na veji. Slednjič sta nje-na misel in njen pogled obstala na dečkih. Merila ju je v oči in v lica in ju primerjala z znamen obrazom, ki je bedel v njeni duši.

Ni se mogla premagovati nič več. Popadla je Drejčka in ga dela na tla. Tončka je obdržala v rokah, ga objemala in pri-tiskala njegov obraz na svoja lica. Njene ustnice so gorele:

"Ali nisi ti ves moj mali? Ali nisi kakor tvoj ata, ves ka-kor tvoj ata? . . ."

Deček se je branil ljubka-nja; otepjal se je njenega obra-zza in rok. "Ne, ne, ne!" Zenska ga ni izpustila, še tesneje ga je stiskala nase . . .

"Ali nisi kakor tvoj ata?"

Nekdo je vrgel breme dry na tla. "Oče!" je vzkliknil Drejče. Zenska je spustila Tončko, ki je zbežal na vežni prag. Gledala je starca, ki je stal na-pol sključen pred njo in mot-ri z majhnimi, sivimi očmi sedaj njo, sedaj voz in konja.

Nenadoma se je zdrnila, planila na voz in divje pogna-la konja. Preden se je starec zavedel, mu je izginila izpred oči.

10.

Jurij je že tri dni čakal na ženo, kdaj se vrne domov. Slednjič je postal besen. Pre-tepal je živino, ozmerjal deklo, zlomil ročico pri plugu in se z odolmjenim krepelcem spravil nad hlapca Matevžeta, da ga naklesi. Ta pa je spoznal namero, splezal kljub kruljevi nogi in svojim starim letom s tako naglico v podstreže, da ga gospodar ni mogel dobiti.

Ta je zaklel po laško in se napotil h krčmarju Urhu v Vipavo, da zalije z vinom svojo jazo.

Pod večer se je Jurij vrnil domov, a ni našel nikogar v hiši ne okrog hiše. Tolkel je po mizi in po vratih, šel okrog voglov in kričal iz vsega grla: "Matevž, Matevž!"

Ta je bil na senu sladko zaspal. Zdajci se je prebudil, splezal do srčastega izrezka v pažu, pokažal s kocinami po-raslo ilce in zazidal: "A — a?"

"Tam gori si!" je kričal Ju-rij. "Povsod mlatijo, ti pa po-legaš. Pojdeš dol!"

"Tepel me nihče ne bo. Raj-si grem po svetu, naj me bijejo vrata po petah."

"Kdo te je bunkal? Ali se je vrnila Barbka?"

"Konja še ni v hlevu," je Matevž široko zehal.

"V podstrešju si, a veš, da konjka še ni v hlevu? Roke me srbijo, v resnici bi te našekal."

"Saj ne rezgeta. Kadar se vrne domov, vselej od veselja rezgeta."

Tedaj je bil slišen ropot vo-za, Jurij se je ozril. Izmed drevja se je prikazal spjenjen konj, od njega se je kadilo kot iz polnega kotla vrele vode.

Pred hišo se je voz ustavl. Z njega je stopila Barbka, se-nasmehnila, vrgla vajeti na konja, ki je zarezkal, in sto-pila na hišni prag. Ozrla se je po možu, ki se ji je zdel něnavaden.

"Kod si toliko časa hodila?" jo je vprašal Jurij brez smeja v obrazu.

"Kolo se mi je bilo snelo."

"Komu?" je vprašal Jurij.

Vedel je, a je hotel imeti potrjeno in zapečateno.

"Komu — če ne Andrejcu?"

Jurij je pri teh besedah u-sločil hrbet ko mačka, ki se pripravlja za skok. Ni se dvignil. Ob spoznanju, da se nje-gova žena pred njim ne sramuje pravkar izrečenega, je ves zaripel v obraz. Bruhnil je iz sebe, kakor da se mu je udrala srečna kri.

"Nič se ne sramuješ!"

Imel je take oči, da je Barbka pobledela. V hipu se je obrnila in odprla vrata v kam-ro, izginila za njimi in jih za-prije z lesenim zapahom. Na-to se je naslonila s hrbotom na-nje.

Jurij je skočil do vrat in razbijal s pestmi nanje.

"Odpril!"

Iza vrat ni bilo odgovora.

"Odpril! Druge otroke ljub-kuješ, midva pa nimava otrok . . . Zakaj? Povej!"

V kamri je bilo vse tih.

"Odpril, sicer ulomim vrata!"

Barbka se ni oglasila. Tudi tedaj ne, ko je možev glas po-jemal v sridotosti, postal me-hak in proseč . . .

Videla ga je, kako je šel mi-mo okna in izginil med drev-jem proti Vipavi.

11.

Liza se je vračala z dela domov, ko je pridrđal Barbkin voz v divjem diru mimo nje. Stopila je z bremenom s ceste in se ozrla po njem. Na vozju je bila ženska, ki je obrnila pogled proti . . .

Liza je hitela domov. Iz daljave sta ji prihitela dečka na-sproti.

"Mama, kaj si prinesla?"

"Grozđja," je dejala.

"Grozđa?" sta se razveseli-lila dečka. "Daj grozdja!"

"Počakajta malo!" je dejala Liza. "Počakajta, da odložim."

Odložila je breme na kup drv pred kočo, vzelu edini grozd, ki ga je imela, ga z nohti razpolovila, dela edino jagodo, ki ji je bila ostala v dlani, v usta, ostala dva dela je razdelila med otroka.

Dečka sta zobala grozdje, mati se je odpočivala. Mahoma se je spomnil Tonček, in pokazal na vejo, ki je visela nad cesto.

"Guncala, guncala."

Mati ni razumela. Dejala je: "Zdaj ne morem. Oče bo guncal."

"Ne, ne," je momljal deček s polnimi ustimi grozdovih jagod. "Zena je guncala."

"Kakšna žena?" je planila grenačka lutnja skozi Lizino za-vest.

"Črna žena," je odgovoril Tonček.

(Dalje prihodnjic)

STIRI PLOVBE ZA BOŽIĆ PO ITALIJANSKI PROGI

Ker ima Italijanska linija hitre parnike in ker ti naredijo mnogo potov čez morje, nudi Italijanska linija štiri priprav- na potovanja v staro domovino za tiste ki želijo obiskati roj-stni kraj tekom božiča. Vsako leto so bile ladje Italijanske linije napolnjene s potniki, ki dobijo večjo vrednost na južni poti — na solinčni strani Atlantika. Radi gorkega vreme-na, veliko solinca in čiste plave vode, je južna proga toliko bolj privabljiva za zimsko po-tovanje. Življenje na krovu gre naprej kot poleti.

Prvo potovanje za božič se vrši 19. novembra ko odpluje hitri parnik "Rex" iz New Yorka in dospe v Genoa 27. novembra. Drugo potovanje bo na parniku "Vulcania," ki odpluje iz New Yorka 26. novembra in iz Bostonca 27. novembra. V Jugoslavijo dospe 10. decembra. "Conte di Savoia" bo odpeljala potnike 7. decem-bra in pride v Genoa 15. decembra. "Rex" zopet odpluje 14. decembra in pride v Genoa 22. decembra. Iz Genove se

peljete potem z brzvlakom preko Italije in dospete po za-nimivi vožnji v svojo rojstno domovino Jugoslavijo.

VELIKA PRIREDITEV V KORIST CERKEV

O veliki prireditvi Pitt K. S. K. Boosterjev v Pittsburghu, Pa. v korist ondotne slovenske cerkve je bilo zadnji teden bolj obširno med dopisi poročano. Hvale vredno je pri tem dej-stvo, da se je za to stvar za-vzela mladina, in to celo član-i naše K. S. K. Jednote.

Takozvana "Bar X Ranch"

muzikalna igra se vrši 10. novembra zvečer za otroke v šolski dvorani, na Dan premirja, 11. novembra zvečer pa za odrasle v Slov. Domu. Zstop-nina za odrasle 35c, za otroke 10c.

Sledče osebe nastopajo v tej muzikalni igri:

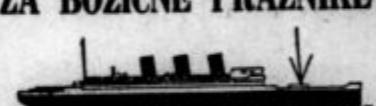
Boss Turner (posestnik), Louis Kompare; Archibald Chamberlain (njegov priatelj iz Anglije), Frank Kompare; Annie Rupert (kuharica), Antoinette Kompare; Josephine Rupert (njena hči), Dorothy Mravinc; Lapidus (judovski prodajalec), Frank J. Lokar; Charlie Yee (Kitajec), Frank J. Sumic; Cowboys (kravji pa-stirji): Bronco, John Golobic Jr.; Two Gun, William Zeleznjak; Handy, Andrew J. Coghe; Slim, Frank Pavlovic; Curly, Louis Katusin; Cookie, Henry Mravinc; Hungry, Dick Berdik; Handsome, John Coghe; Tom, J. Smerdel. Cow-girls (pastarice): Helen Boyanc, Rosalie Golob, Mary Go-

lobic, Ann Lokar, Frances Lokar, Frances Sumic, Mollie Sumic. Drugi igralci: Nick Hotujec in Thomas Ford bo-sta z kitaro in gosli spremje-vala igralce, F. J. Lokar pa na klavirju, skozi celo igro. Violet Stokan bo pela in ple-sala. Moster Gorshe, pevec; Frank Pivovorski, Piano ac-cordion soloist; Klun sestre bodo pele; Bahor bratje: duet s kitaro in nastopi še več drugih. Pričakovati je velike u-deležbe.

VSA ČAST BRIDGEPORT- CANOM!

Naselbina Bridgeport, Ohio, je bila zadnji čas bolj mrtva in sicer vsled depresije. Pred nedavnim je pa zopet oživel ker so mladi člani(ce) ondot-nega društva št. 23 in 123 K. S. K. J. ustanovili svoj Booster klub. Navedeni klub bo vodil propagando za našo Jed-note, gojil razne športe in pri-rejal igre. Želimo mu mnogo uspeha.

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

BOŽIČNI DAROVI V STARII KRAJ
Spomnite se svojih starcev in dru-gih v starem kraju, ki so Vam dragi, z malim darom za božične praznike v obliki denarnih posiljek: seveda, ako Vam razmere dopuščajo. To zadevo pa boste najbolje opravili, ako ne posiluite naše tvozke, ki še 19 let ne-prestano posiljajo denar v starii kraju.

Pri večjih zneskih dajemo soraz-meren popust . . . Posiljamo tudi v ameri-ških dolarih . . . V situaciju nujno-sti posiljamo ali po brojavnem pis-mu, ali po direktnem brzjavju.

POTOVANJE V STARII KRAJ ZA BOŽIČ

Ako ste namenjeni v starii kraju za božič, je sedaj čas, da takoj pišete po Vozni red parnikov in cene kart ter druga pojasnila na spodaj navedeni našli. Poroča se nam, da sedaj pri-potovanju v Jugoslavijo ni nikakih ovir.

DRUGI POSLI S STARIM KRAJEM
Kadar rabite pooblastilo, ali kako drugo istino za starii kraj, če imate tam posestvo na prodaj, ali imate dobiti dedično od tam, ali kadar imate drug važen posebni starim krajem, je v Vašem interesu, da se obrnete na:

Leo Zakrajšek

General Travel Service, Inc.
302 E. 72nd St. New York, N. Y.

VLOGE

v tej posojilnici

zavarovane do \$5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in društvene vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. End. 5670
Cleveland, Ohio

Ali imate že svojega otroka SVOJI K SVOJIM! — DRŽITE zavarovanega pri naši Jednoti? SE VEDNO TEGA GESLA!

PRATIKE

BLASNIKOVE in DRUŽINSKE

za leto 1939

so dospele

Stanejo 25c s poštnino vsaka

Letošnje pratike so zanimive. Krasijo jih številne slike iz domovine. Zanimive so letošnje uganke. Zanimivo je sploh vse! Naročite jo takoj, dokler traja zaloga. Naročajo se pri:

KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEC

1849 West Cermak Road — Chicago, Ill.

Nova

VELIKA KUHARICA

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico vno-čič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakov: še tako gostobesedna reklama.

Na več kakov 700 stranch je strnila edilna in orziana avterica vsa starci in najnoveljja dogmati kuhiške umetnosti. Svet je občlana nad vse pregledno, izbiha receptov je izbrana. TO JE NAJPOPOLJE DELO KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU. Oprema knjige je razkošna. Nešteto je slik v besedilu, 34 pa je novih karavanskih tabel, ki jih je naslikal Dragutin Hmelič . . .

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knji-gi omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domaćim nudila zdravo hranu v potrebnih izbih in menjavi. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste iznenaditi s posebno izbranimi jedili. Za vse to ji je najboljša vodnica in učiteljica ta SLOVENSKA KUHARICA

Čeprav je osni natisk knjige v vseh pogledih ne samo vsebinsko, ampak tudi tehnično napolnejši od vseh doseganjih izdaj, je cena knjige sedaj znižana.

\$5.

Naročite pri Velja poslo.

GOSTODNE IN DEKLETA, TO JE KNJIGA ZA VAS!

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

BOOST THE KSKJ! . . . BOOST KSKJ SPORTS!

KEP In Line
With the Kay
Jay Boosters. Action
and More Action Means Success!

JOIN KSKJ'S
March To
Progress! Fall In!
Boost KSKJ Sports!

TO MOLD FRIENDSHIP, AIM OF LORAINITES' SOCIAL PROGRAM

Lorain, O.—All members of the Immaculate Conception Society are kindly requested to attend the regular monthly meeting Sunday, Nov. 13, at 2 p. m., in the usual place. Final plans will be made for the "Slovenian supper and dance" which is to be sponsored by the members of our lodge on Sunday, Nov. 20, at 5:30 p. m. in the small hall of the Slovenian National Home.

It is not only for the purpose that probably our lodge treasury may be enriched with a few "sheckles" that this event is being sponsored, but primarily that a stronger true friendship may exist among the members. It was proposed at the October meeting that it be made an annual event, thereby giving all the members an opportunity of spending together with their officers at least one social evening a year.

If one reads the constitution and bylaws of our KSKJ, one may note that the object of our meeting on Nov. 13. Mary E. Polutnik, Pres.

"BRINGING UP FATHER" SET TO PLEASE AUDIENCE, SCORE FOR GUILD

Waukegan, Ill.—Once again the ingenuity of the cast and the Mother of God Actors' stage crew and gives just the touch of finesse necessary to complete a play of this kind.

Miss Mary Gosar, chairman of ticket sales, reports that we may expect capacity houses, so great was the response to the announcement of this play. John Cankar heads the stage crew, Millie Gerchar makeup and wardrobe, Sylvia Bertic and Mary Zalar ushers, and the house committee, Joe Govekar and Dick Yarc.

A great cast has been selected to play this fast-moving comedy. They are as follows: Maggie Mahoney, who has social ambitions, Mary Gosar; Jiggs Mahoney, a downtrodden husband, Ed Svetec; Patricia, their charming daughter, (Continued on Page 8)

IMPORTANT MEETING

Milwaukee, Wis.—That all-important meeting of the year is rolling around again, which, as most members know, means that those members who do not attend the December meeting will be assessed 25 cents. This is one way for the Knights and Ladies of Baraga to save money for that Christmas shopping fund by attending this meeting and putting your 25 cents in your pocket.

The stage setting is one of unusual beauty, luxuriously planned and furnished through

FULL PROGRAM FOR WEST ALLIS

West Allis, Wis.—A complete program has been arranged by Society No. 103 for Nov. 13 at Labor Hall. The bill will commence at 2 p. m. with a party, to be followed in the evening at 7 o'clock with a short play and a dance.

Members are urged to attend and to bring their friends, for plans call for a very pleasant social. Co-operation will mean another success.

INSTALL ACTORS' GUILD OFFICERS

Ed Svetec Heads Mother of God Parish Unit

Waukegan, Ill.—Annual installation of the Mother of God Actors' Guild officers for the coming year was held at the recent meeting held on Oct. 22 in the school clubrooms, following a short business session at 7:30. Ed Svetec succeeds John Gostisha as president; John Grom, vice president; Mary Gosar, secretary, and Jack Repp, treasurer; Ann Cankar, Joe Miholic and Marge Papesh, board of trustees. Retiring officers are Ed Svetec, vice president; Marie Grom, secretary; Millie Gerchar, treasurer, and Guy Grom, Julie Zelenik and Joe Govekar, board of trustees.

All of the newly installed officers gave short talks, and reports of the progress of the ticket sales for the coming play, "Bringing Up Father," were given. John Cankar was named head of the stage crew for this play.

A short pre-view of the play was given much, to the delight of the members in attendance. Following the installation came the real surprise of the evening. All the guild jitterbugs were invited to participate in a jam session, which featured the Lambeth walk, the yam and the Susie Q, and other variations of swing.

The clubrooms were gayly decked out in colors of orange and black, to carry out a Hallowe'en theme, and the table at which a buffet lunch was served boasted a centerpiece of fall flowers. Various signs posted about the place gave indications that it was to be a real swing session.

So successful was this type of party that the members plan to have one very soon again. The Rev. Father Hiti was a guest at this affair. The committee arranging this party was chairmen by Miss Marge Papesh and included Ann Cankar, Mary Gosar, Edith Cankar, Mary Kuntar and Louise Ivantie.

JOLIET KAY JAY LOOP UNDER WAY

Joliet, Ill.—At a meeting held recently the Joliet Kay Jay pinsters organized for the present season. The following were elected as officers: Matt F. Slana, president; John A. Mutz, secretary-treasurer, and the executive committee made up of the four team captains, Al Juricic, Anton Golobitsh, Eugene Tezak and Willard Kuhar.

In the league opener the Hickory Markets, captained by Al Juricic, and the Slovenic Coal Co. team, led by Tony Golobitsh, scored a clean sweep over their respective opponents, the Kuhar Grocers, led by Willard Kuhar, and the Tezak Florists, captained by Eugene Tezak.

In their three-game sweep the Hickory Markets gave the teams a mark to shoot at by hanging up a 902 game and a 2551 team total. Individual high scores were shot by J. Mutz, with a 213 game, and Al Juricic, with 204.

Pitt Western Fare Is Ready

NEW BOOSTER UNIT WILL ENTERTAIN

Bridgeport, O.—The very much enthused recently organized Booster Club of Bridgeport will start its program by entertaining members and friends with a dance Saturday, Nov. 12, in the Boydesville Hall.

The club, composed of members of St. Barbara's Society, No. 23, and St. Ann's Society, No. 123, made plans for the social at a recent meeting. Featured on the social will be the Snappie Entertainers, radio orchestra that is well known in this locality. Members and their friends are invited.

Tentative plans have been made by the club to organize bowling teams, for many members are interested in the sport. In the future the club will also marshal its dramatic talent, of which there is a copious supply, and will present some outstanding productions.

In the meantime, the KSKJ is asked to keep its eyes on Bridgeport.

Partied--But Bowled, Too!

Cleveland, O.—The St. Ann bowlerets rattled a few skeletons, made a lot of noise and turned their last week's pin session into a Hallowe'en party and frightened the daylights out of the pins—and from reports, the pin boys, too.

Even though there was plenty party spirit with doughnuts and cider for trimmings, the girls showed they can bowl at the same time. Katy's Korners, with M. Zmarzly dynamiting a 449 series, including a 170 tilt, took three from the Norwoods. Ann Winter, with 400, and a 154 to boot, followed in the match.

Dr. Perkos won two from the National Homes, Antonia Sray tallying 450, plus a 161 single, to pace the winners. Theresa Gliha shone for the Homes with a 471 series, part of which was a 170 single.

Steffie Miklavec took the evening's high single honors with a 174 score.

It won't be long, the girls report, before they'll be clipping their mid-season 200 scores.

ANNUAL FALL CONCERT

Cleveland, O.—Adria Singing Society, under the direction of Frank Vauter, will present its fall concert Nov. 13 in the Society Home, Recher Ave. Following the concert, which starts at 7:30, there will be dancing to the music of Johnny Pecon's Orchestra.

In addition to the choral numbers, appearing in duet will be Mathew Molk and Agnes Zalokar, and Miss A. Zalokar and Violet Zivko. Margaret Hulina, pianist, will accompany the group.

The Page Must Top!
The Page Must Lead!
Our Page is Your Page!

SVETEK-JOES HIT NEW PIN MARKS

Cleveland, O.—The St. Joseph-Svetek Kay Jay pinsters are doing more than just knocking down a few pins. In the past few weeks they have been leaning heavily on the ball arm in the Pozelnik B League, and last week turned in a double new high for the team.

With Al Sluga marking the footprints in the approach area to the tune of a new high 626 series, including games of 213 and 219, the Joes hit a new mark for themselves to shoot at: 2648, at the same time taking two of three from the Midland Dairy quint, which scored 2375.

Joe Kozar also tallied a 216 game, while Matoh clipped 551 and Captain Michael Zlate scored 520, the first time he passed the 500 mark this year.

Al Sluga paces the league's individual scorers with a 197 average.

SLOVENIAN SCHOOL OPENS CLASSES

Cleveland, O.—The Slovenian School for Adults, organized by Mrs. Frank J. Lausche and Anthony J. Klancar, met for the first time in the St. Clair Library Friday, Nov. 4. The class will meet every Friday at 7:30 p. m. Mr. Klancar will be instructor.

The Slovenian Language Club, an adjunct of the Slovenian School, elected the following officers: Mrs. Frank J. Lausche, president; Edward Tomec, vice president; Genevieve Gercar, secretary; Mrs. William Lausche, treasurer; Anthony J. Klancar, adviser. Club motto selected: Slovensum, nihil slovenici a me alienum puto: I am a Slovener, nothing Slovener will be foreign to me.

Even though there was plenty party spirit with doughnuts and cider for trimmings, the girls showed they can bowl at the same time. Katy's Korners, with M. Zmarzly dynamiting a 449 series, including a 170 tilt, took three from the Norwoods. Ann Winter, with 400, and a 154 to boot, followed in the match.

Dr. Perkos won two from the National Homes, Antonia Sray tallying 450, plus a 161 single, to pace the winners. Theresa Gliha shone for the Homes with a 471 series, part of which was a 170 single.

Steffie Miklavec took the evening's high single honors with a 174 score.

It won't be long, the girls report, before they'll be clipping their mid-season 200 scores.

BILL ANNUAL MARTIN'S SOCIAL

Brooklyn, N. Y.—Saturday night (Martinov večer), Nov. 12, is the date and the American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., is the location of the annual Martinov večer dance, sponsored by the St. Joseph's Society, No. 57.

All our friends, young and grownup, are invited to be with us on this night and to participate in the fun and merrymaking that is in store for us.

Above all, there is the orchestra that will be satisfactory to all: Johnny Klun and his Rhythm Makers. A word must be said of our extraordinary group; you will never want for a dance, rest assured. If you are of Brooklyn or vicinity, all you need to do is to be there, and a good time will be yours to your heart's content.

The bar will take care of your thirst, and the lunch room of your hunger, and best of all, the dance floor will take care of your feet, so that they won't fall asleep.

The admission price will be 35 cents. A good time is assured to all, so come one, come all.

KAY JAYS AIM TO SCORE WITH MUSICAL COMEDY

Pittsburgh, Pa.—This is our last opportunity to invite all day evening, Nov. 11, in the Slovenian Auditorium, 57th and Butler Sts. Admission is the same as on the previous night. Children will not be permitted without an adult escort.

The following all-star cast is set for the show: Boss Turner, ranch owner, Louis Kompare; Archibald Chamberlain, his English friend, Frank Kompare; Annie Rupert, the cook, Antoinette Kompare; Josephine Rupert, her daughter, Dorothy Mravinc; Lapidus, the salesman, Frank J. Lokar; Charlie Yee, the Chinaman, Frank Sumic; Bronco, John Golobic Jr.; Two-Gun, William Zeleznjak; Handy, Andrew J. Coghe; Slim, Frank Pavlovic; Curly, Louis Katusin; Cookie, Henry Mravinc; Hungry, Dick Berdik; Handsome, John Coghe; Tom, J. Smerdel.

.The Mass is the best means we have:

1. To render God the highest form of worship.

2. To thank Him for all His blessings.

3. To make reparation for our sins.

4. To obtain all blessings we desire.

5. To release souls from purgatory and to shorten our time there.

6. To preserve us from all dangers to soul and body.

7. To be consoled at the hour of death, for at that moment their memory will be our greatest consolation.

8. To intercede for us at the Judgment Seat of God.

9. To bring down God's blessings; therefore, try to assist at Mass every day, or as often as possible and twice on Sundays.

10. To better understand the sublimity of the Passion of Christ, and, therefore, to increase our love for Him.

MORTICIAN GRDINA BACKS BOWLERETS

Cleveland, O.—With the bowling season in full swing, the Magdalen bowlerets are doing their part in "bowling along." Having acquired the Grdina Undertakers as their backer, the first team has determined to do its best. Last week, playing against the second team (backer to be announced next week), they won two and lost one.

Last week the girls made a surprise group visit to Mrs. L. Zupan, who is our treasurer and is recuperating from her recent operation at her home. They gave her a gift, which pleased her very nicely. Let us hope our token of friendship helped to speed her on along the road to recovery.

In obtaining our backers the girls are getting new blouses, so girls wishing to join a team might do so before the new blouses are started.

The girls bowl every Monday evening at 7:30 at the Norwood Alleys. F. A.

PITT LODGE PLANS 45TH JUBILEE

Pittsburgh, Pa.—Final plans for the program commemorating the 45th anniversary of the Blessed Virgin Society, No. 50, will be made at the regular meeting of the society, Nov. 13. It is important that all members attend this meeting. The jubilee program will include a banquet and dance. The banquet, featuring chicken on the menu, will be interspersed with very few, but very interesting speakers.

FOR GOD, HOME AND COUNTRY

By FATHER KAPISTRAN

Every exhibit at the New York World's Fair will promote its product except one: and that one will be the temple of religion. A show which whines that one faith is as good as another will only hurt religion. In the commerce building, each producer will claim his own goods "the best"; in the temple of spiritual products, "one is as good as the next."

PLAY TO SCORE FOR WAUKEGANS

(Continued from page 7)

Gene Tunney had something more than a fast feint and a long vocabulary when he defeated Dempsey. He had the grit which prompts him to fight for regulated and moderated advertising of whisky despite the boos and catcalls that greet him. He asks distillers to have a conscience; to forestall another prohibition era by practicing temperance in their mode of advertising.

A 10-year-old bride was discovered in the Kentucky hills. Headlines. More alarming, by far, are the hundreds of 10-year-olds wed to a city life of scandalous pictures in newspapers and magazines.

A city boy was given a good citizenship award for having cut down a red flag from a school yard flagpole.

Question: How many children (or grownups) can identify Communism when it is NOT carrying a red flag?

New York school children on the East Side staged real Haloween party. The Catholic children attending the Seward public school were permitted to attend Mass on All Hallows' Feast Day. After the first period, they returned to school, where they found a group of children from the same school on "strike," picketing against the transfer of their favorite teacher. The Catholic children, loathe to resume classroom toil, decided to have their own strike. Their demand: Feast days should be free days even in public schools. And they meant ALL day. Result: the principal explains the good New York policy of permitting Catholic children to be absent ALL day on holydays of obligation whenever the parents desire.

Did you hear of Dean Dreyer? We are waiting to hear FROM him. In other words, we told him he has something to answer for. More later.

Another misnamed symbol of progress at the New York Fair will be the "suspended" house, which its architect insists is borrowed from the "swing" motif of the pre-evolutionary jungle. Progress, quod vadis?

Secretaries of the gentler sex, you are hereby warned by Mrs. Devereaux that you belong in the dangerous class which makes her measure all men by the man for whom she works. Because her boss is necessarily a successful business shark, her little boy friend is to be "small-fry" to her.

Arthur Sulzberger is responsible for many Yonkers editorials. In one he picquets the wage-hour law as unfair to the generous employer. The boss who paid a dollar an hour must pay a buck and a half for over-

STEVE PINSTERS SWING INTO SECOND ROUND, CLIP NEW HIGHS

Chicago, Ill.—The second round of the Steves' league started off with a bang as the bowlers uncorked many high scores. The boys turned in some excellent games, such as the Parkview Laundry's 2560, Frank Bicek's 608 and John Terselich Jr. with 576. Parkview Laundry also hit 917 for single high game.

For the third consecutive week the team high three-game was bettered as the

haughty butler, John Grom; Dinty Moore, Jiggs' old pal from Dubuque, Joe Miholic; Mrs. Spaulding Underdunk, a society matron, Ann Cankar; Annabelle Rose, who makes delicious candy, Edith Cankar; Marge Papesh; Oswald, their Hope Wharton, who is very serious, Lillian Verhoeve; Rose Adrienne, a French girl, Louise Ivantic; Sally Forthe, a very winning Miss, Mary Kuntar; Larry O'Donnell, Patricia's former playmate, Jack Repp, and Count Pierre Castilian of the nobility, Guy Grom. The entire action of the play takes place in the drawing room of the Mahoney mansion on Riverside Dr., New York City.

The story follows the cartoon closely. Maggie Mahoney has insisted that Jiggs Mahoney move to New York where Patsy, their only daughter, may enter society and marry a title. So at the opening of the play we find them ensconced in a mansion on Riverside Dr. Maggie believes that she has a voice and goes out of town to appear at a concert. Jiggs seized this opportunity to have a good time. On the evening of Maggie's departure he drifts down to the poorer part of New York and it attracted by a sign that announces a labor meeting in a hall upstairs. Jiggs goes up, and because he is attired in a silk hat and tails that Maggie makes him wear, the laborers mistake him for a capitalist and knock him out. When he comes to he is lying in the street. Dazed and half-conscious, he stumbles into a cab and is driven home. Forgetting that Maggie is away he crawls behind a screen and falls asleep, and when Maggie unexpectedly appears the following morning she discovers Jiggs snoring in the drawing room while she is entertaining one of her wealthy friends. To add to her discomfort, she discovers a girl's slipper and a powder compact in Jiggs' coat pocket and inside the compact is a note reading, "Dearest—Nobody must know of our meeting or everything will be lost. Rose." From then on the play has one complication after another and poor Jiggs is in the center of it all. You can

JOLIET SODALITY, AUGMENTED CAST TO PRESENT "MERRY MINSTRELS"

Joliet, Ill.—The Blessed Virgin Mary Sodality of St. Joseph's Parish will present the "Merry Minstrels" Sunday and Tuesday evenings, Nov. 13 and 15, at 8:15 o'clock, in the parish hall.

The cast includes members of the sodality, the Young Men's Holy Name Society and the church choir. The production is under the direction of Miss Genevieve Laurich, prefect of the sodality. Miss Lilian Grayhack is musical director and Miss Virginia Stukel is in charge of the dancing.

The endmen and women are Julius Zlogar, John Nemanich, Anthony Vidmar, Paul Laurich, Victoria Mutz, Anne Verlin and Agnes Vidmar. Anthony Buchar is interlocutor.

never imagine how funny it is until you have seen it played. You'll laugh until there isn't a breath left in you. By all means secure your tickets early, as the house is certain to be full. You'll have the time of your life when "Bringing Up Father" hits this town on Nov. 13.

DON'T DELAY!

If your lodge or booster club is leaning on the oars, now is the time to arrange a fall, winter and spring program.

GET THE KAY JAY SHIP ON ITS WAY

Criticism

It's easy enough to pick out the flaws
In the work that others have done,
To point out the errors that others have made
When your own task you haven't begun.

It's easy enough to fuss and find fault
When others are doing their best,
To sneer at the little they may have achieved
When you have done nothing but jest.

It's easy enough to cavel and carp,
To criticize, scoff and deride,
For few of us have done perfect work
No matter how hard we have tried.

It's easy enough to speak of the best
And to dwell all the time on the worst,
And perhaps it is proper sometimes to find fault,
But be sure that you've done something first!

Selected.

'The Rosary'

"The Rosary confronts human suffering as a fact of life," the Very Rev. Dr. J. J. McLarney, O. P., said in a recent Catholic Hour broadcast. Dr. McLarney, president of Aquinas College, Columbus, O., appeared on the nation-wide broadcast sponsored by the National Council of Catholic Men.

"It is a spiritual solution of the problem of suffering," he said on speaking on his general theme, "The Rosary and the Rights of Man."

"No man or woman," he said, "is free from some form of suffering. There is no liberty from inevitable pain; for if the hale body of one can escape it for a time, death is still a certain encounter. But there is liberty in suffering if our souls are released from worldly considerations. There is liberty to live deeply and well in a suffering body, if we accept our pains as coins to the kingdom of heaven. This is the liberty of men and this is the law of God. This is the explanation of suffering; and if we do not accept it, there is no way out of our agonies, for we make them eternal."

Explains Suffering

"The Rosary takes no one-sided view of life. It casts its light upon every side of human existence and does not fail to see the joys of life, to cherish them, and the glories of life, to yearn them. It does not shrink from the sufferings of life, but faces them with courage—to explain suffering and alleviate it."

"Suffering is never eased by trying to run away from it. If we remain to face it, fear will fly away. The modern world has tried to run away from suffering; but it always returns.

Why are books your best friends? Because when you are bored, you can shut them up without any offense.

When does a criminal resemble an old book? When he is bound over.

Why is there no whole day? Because every one starts by daybreak.

What is the most ocular punishment? Eye lashes.

Why is a four-quart measure like a woman's saddle? Because it holds a gall-on.

Why is an eastern perfume a wireless message? Because it is "scent" from afar.

Round as a saucer, deep as a cup, and the Mississippi River can't fill it up; what is it? A flour sifter.

Tie it up and it walks, unfasten it and it stops; what is it? A shoe.

When the dog ran after the cat, how did the green persimmon taste? Bit 'er.

What is a ten-letter word meaning a holdup? Suspenders.

If a goat swallowed a rabbit, what would be the result? A hare (hair) in the butter.

When is a doctor most annoyed? When he is out of patients.

What is being worn in women's hats this year? Heads.

Why is a pig in the parlor like a house on fire? Because the sooner it is put out the better.

What lives upon its own self and dies when it has eaten itself away? A candle.

No news is good news! That's an old saying that doesn't go to the tune of a newsy sheet. Send in that item or tell your local reporter. If you are interested in serving as a reporter, communicate with Glasilo, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

OUR PAGE COOKING SCHOOL

By FRANCES JANCER

For years and years at this time of the season the talk of the housewife is turkey.

A few words about your turkey. While I don't want you to fuss unduly about him, do please give him enough attention to insure both good appearance, good flavor and tender meat. Use any stuffing you wish—plain bread, corn bread, chestnut, oyster, celery, etc.—but please do not overstuff him because that is what causes the dryness of the meat of a turkey. Carefully truss and tie the bird and unless you are using a covered roaster baste frequently and thoroughly with a mixture of boiled butter and water. For at least half of the baking or cooking period put him breast down in the pan that the juices may run into the white meat.

Pumpkin Cream Pie

1 1/2 cups pumpkin, 2/3 cup brown sugar, 1 teaspoon ground cinnamon, 1/2 teaspoon ground ginger, 1/4 teaspoon salt, 3 eggs, 1 1/2 cups milk, 1/2 cup light cream, pastry.

Combine pumpkin, sugar, spices, salt and egg yolks beaten with milk. Beat egg whites until stiff, fold into pumpkin mixture and finally stir the cream in gently. Turn into deep pie plate lined with any preferred pastry (unbaked) and bake 40 minutes or until a knife blade inserted in the filling comes out clean as with a custard pie.

Thanksgiving Salad

1 1/2 tablespoons gelatine, 2 cups cold water, 3 cups cran-

MAGIC CITY CADETS ANNOUNCE DATE FOR BIG DANCE

Barberton, O.—"Come and meet Barberton" is the slogan for the big dance being arranged by the St. Mary's Cadets, No. 111, for Jan. 7 in Domovina Hall.

The Cadets, who recently unfurled a new banner in the Magic City, are now passing out lapel pennants advertising their first event of the 1939 season. Confetti and scrap-

tin will be plentiful, as will refreshments. Kristoff Brothers Orchestra has been booked for the social.

PROCEEDINGS OF 19TH GENERAL KSKJ CONVENTION HELD IN EVELETH, MINN., AUG. 15-21, 1938

RULES GOVERNING THE OPERATION OF THE ATHLETIC BOARD

(Conclusion.)

Section 4. Every group recognized by the KSKJ Athletic and Recreational Board may solicit financial aid from the expense fund of the KSKJ by application to the said Board, but no aid in excess of one hundred dollars (\$100) shall be given to any group for its athletic or recreational program.

Section 5. The KSKJ Athletic and Recreational Board may approve the expenditure of moneys needed to promote championship contests and tournaments, for expenses incurred by members of the Athletic and Recreational Board, in performance of their duties.

Section 6. The KSKJ Athletic and Recreational Board shall have the privilege of soliciting either from the Supreme Committee or the quadrennial convention of the Union such

other financial support as it may find will be needed to carry on an appropriate athletic and recreational program.

ARTICLE 9
Distribution of Athletic Funds

Section 1. The KSKJ Athletic and Recreational Board shall have full authority to designate the amounts to be awarded as prizes in championship tournaments or playoffs, in any sport that is now or may be hereafter included in the KSKJ athletic and recreational curriculum, and shall also have full authority to designate the amount or amounts to be paid in rendering financial assistance toward organizing or promoting teams and KSKJ activities, all such activities to be confined, however, to the general objectives above outlined.

Section 2. Any group which shall be found guilty of using any appropriation illegally shall be automatically cut off from further assistance and

shall be declared ineligible for competition in any KSKJ athletic or recreational tournaments or play-offs; the Athletic and Recreational Board shall be the sole and only arbitrator of whether an illegal or improper act has been committed, and there shall be no appeal from its action in disqualifying any group or groups; said Athletic and Recreational Board shall further have the power to reinstate any group or groups, at its discretion.

ARTICLE 10
The Revision of Bylaws

The KSKJ Athletic and Recreational Board may change, amend or repeal the foregoing bylaws and regulations at its discretion, by means of a two-thirds majority vote, subject, however, to the written approval of the Supreme Board.

I, as chairman of the committee, move that these resolutions be adopted and inserted in the bylaws.

Motion carried.